

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Tractatus De// Beneficiis// Amplissimus,// Et Doctissimus

Garcia, Nicolaus

Coloniae Allobrogvm, 1618

§. 2. De aliis dubiis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98550](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98550)

ferre d. B. eandem parochialem in vigore d. Clementinae 3. dixit quod non, quia regula ligat omnes non solum Rotæ Auditores, sed etiam Cardinales legatos de latere, ut dixit *glos. 24. n. 29. 39. & 44.* Item, quia Rotæ Auditor in casu dictæ Clementinae succedit in locum Ordinarii, Cæsar de Graf. *decis. 14. de praben. n. 9.* & ideo sicut Ordinarius solummodo eligere poterat in hoc casu, sic & D. Rotæ Auditor. Item quia resultaret aliter præiudicium tertij, hoc est, officium Cancellariæ, & quando resultat præiudicium tertij, Auditor delegatus conferre non potest, *cap. super eo, de offic. delegat. l. de Selua de benefic. 2. par. quest. 13.* & ita inquit fuit seruatum, quia dict. B. obtinuit de ordine Rotæ prouisionem Apostolicam de d. parochiali, & de d. Clementina, Auditor, vide dicta supra 5. par. c. 8. à n. 100.

254 Sed offert scd dubium, an quando electus, seu prouisus, à cuius electione per reiectum fuit appellatum, cedit, vel decedit, seu obtinet aliam parochialem, seu beneficium incompatible, antequam coram iudice appellationis sit factum examen literaturæ, expiret ius appellantis, an vero possit illud proseguire? Et ratio dubitandi est, quod tunc non potest electus ad examen coram ipso appellationis iudice, & eius examinatorebus prouocari, ut ait dicta constitutio Pij Quinti, etiam si adhuc uiuat, ex quo iam ius suum expirauit. Nihilominus tamen dicendum uidetur, non expirare ius appellantis, sed posse illud proseguire. Licet enim electus non possit ad examen vocari, potest alias probari maior, vel minor idoneitas, & literaturæ per examinatores concursus, vel alios testes habentes notitiam literarum, & scientiæ utriusque. Vbi enim forma præcise seruari, & impleri non potest sufficit actum facere eo modo quo fieri potest, *Aymon consil. 177. cum aliis, ut in decisione Litteren. Archipresbyteratus supra adducta, num. 87. & Placentina parochialis adducta num. 90.* Faciunt decisiones Barchinon. parochialis relatæ 2. par. cap. 1. numero 144. & 145. & si dictus electus uiuit, & percepit aliquos fructus, saltem post motam litem, quos appellanti in causa obtinenti debet restituere, secundum Rotam, ut in *decis. supra adducta, numero 233.* posset ratione illorum, nisi illis cederet, ad examen prouocari, stando in illa sententia Rotæ, contra quam tamen ego teneo supra n. 238.

§. 2.

De aliis dubiis.

SUMMARIA:

An in parochialibus iurispatronatus requiratur examē per concursum, resoluitur primo in parochialibus iurispatronatus laicorum non requiri examen per concursum, sed solum presentatum examinandum esse ab Ordinario cum tribus saltem examinatorebus synodaliibus, & illi idoneo reposito institutionem faciendam, num. 255. ubi ponuntur declarationes S. Congregationis.

Id limitatur quando fuerint plures presentati à patronis laicis, nam tunc inter ipsos requiritur examen per concursum, num. 256. ubi ponitur declaratio S. Congregationis. Quod intelligitur, quando singuli presentati habent equalem vocem, nam si aliquis habet plures voces, is solum esset examinandus, numero 257.

In proposito nil uidetur referre, quod iurispatronatus sit ex fundatione, vel donatione, aut ex privilegio, seu consuetudine, n. 258.

Lite pendente super iurispatronatus, seu presentandi manutenendus est episcopus in possessione conferendi parochiales, seu faciendi concursum, n. 259. ubi ponitur resolutio Rotæ, sicut manutenendus est episcopus in iurisdictione, in tota sua diocesi contra inferiores preteritentes immemoriam, donec de ea constet ex iuris communis assensu, non aliter, probata quasi possessione Episcopi n. 260.

In parochialibus iurispatronatus Ecclesiastici requiritur examen per concursum, ita ut si institutio ad Episcopum pertineat, quem patronus digniorem inter probatos ab examinatorebus indicabit, Episcopo presentare teneatur, ut ab eo instituat, cum vero institutio ab alio erit faciēda, Episcopus ex dignis eligat digniorem, quem patronus ei presentet ad quem institutio spectat, n. 261. circa quod ponuntur declarationes S. Congregationis n. 262. & 263.

Debent examinatores approbare quotquot idonei reperi fuerint, ut ex eis patronus eligat, n. 264. ubi ponitur declaratio S. Congregationis.

An si reperiatur duo aequi idonei, patronus Ecclesiasticus possit gratificare, & presentare Episcopo quem maluerit, an vero debeat ambos presentare, ut Episcopus instituat unum ex eis, quem voluerit, n. 265. Resoluitur, patronum posse gratificare, & ponitur declaratio sacre Congregationis.

An si patronus digniorem non elegerit, Episcopus eum instituere teneatur, à n. 268. Resoluitur teneat, nisi alius ex approbatis in termino edicti pro institutione appositus, seu saltem ante institutionem se opposuerit.

Quod dictum est de parochialibus iurispatronatus Ecclesiastici procedit, nisi aliud in institutione, & fundatione cautum sit, quæ erit seruanda, n. 270. & seq. & ipsi institutio faciēda sit à S. Pontifice, ut quia vacauerunt in mensibus Apostolicis, vel alias sint reseruata, nam tunc Ordinarius nulla habita ratione patronorum, debet facere concursum, & magis idoneum eligere, ac instituendum remittere & significare S. Pontifici n. 272. & seq. ubi ponuntur declarationes S. Congregationis.

Quid in parochialibus iurispatronatus mixti, an ad istum effectum concursus censendum sit Ecclesiasticum, an potius laicale, à n. 276. Resoluitur, censendum esse Ecclesiasticum, ex sacra Congregatione, cuius declarationes ponuntur n. 278.

Quod dictum est de parochialibus iurispatronatus Ecclesiastici, idem dicendum uidetur de parochialibus, in quibus persona Ecclesiastica habet ius nominandi Rectorem, nam idem in effectu est, num. 281. & declaratur quadam declaratione S. Congregationis, numero 282.

Supposito quod iurispatronatus mixtum ad effectum concursus censendum sit Ecclesiasticum, an parochiales talis iurispatronatus cadant sub reservationibus, ita ut si vacauerint in mensibus reseruatis, Ordinarius, nulla habita ratione patronorum debeat facere concursum, & eligere magis idoneum, n. 283. Resoluitur, non cadere, sed ad istum effectum censendum esse laicale, n. 284.

An in vicariis perpetuis parochialium unitarum debeat fieri concursus, sicut in parochialibus iurispatronatus Ecclesiastici, à numero 285. Resoluitur, non debere fieri concursus, sed ad nominationem illorum, quorum dignitatem, vel Ecclesia parochialis est unita, deputandos Vicarios cum examine, & approbatione Ordinarii,

uarij, etiam sine examinaturibus synodalibus, nec valere decretum Concilij Toletani contrarium, nec suffragari possessionem contrariam etiam in iudicio possessorio, & adducuntur declarationes S. Congregationis, & alia.

Id non procedit in beneficiis curatis, quæ dicuntur vicarie, non tamen sunt vicaria parochialium vicariarum, sed de per se, nam in his debet fieri concursus. numero 298. & num. seqq. ponuntur resolutiones Rotæ. Et idem est in vicariis erectis in Ecclesiis unitis, abdicando & separando curam ab ipsis Ecclesiis, & transferendo eam in vicarias, huiusmodi enim vicarie sunt vere beneficia curata de per se, num. 301. & 302. & num. seqq. adducitur declaratio S. Congregationis.

An quod dictum est de vicariis perpetuis parochialium vicariarum procedat etiam quando vicaria vacat in mensibus reservatis, à num. 304. adductis variis decisionibus Rotæ, resolvitur, vicarias perpetuas electas ante Concilium comprehendere sub reservationibus, & tunc earum provisionem ad Papam spectare absque prævio consensu: in vicariis vero perpetuis ex decreto Concilij erectis vacantibus in mensibus Apostolicis posse fieri nominationem, & deputationem, non obstante reservatione, ita tamen, quod vicarij teneantur expedire novam provisionem, nec alias ad possessionem admitti possunt, ex constitutione Pij V. 46. quæ solum loquitur de vicariis Ecclesiarum vicariarum, quæ ante Concilium non habebant vicarios perpetuos, sed amovibiles, sicut Concilium, nec habent locum in Ecclesiis, in quibus ante Concilium vicarie perpetuæ iam erectæ erant ex S. Congregatione, contra Rotam.

Alia beneficia, quæ dicuntur vicarie, quæ tamen sunt beneficia de per se, & vicarie erectæ in Ecclesiis unitis, abdicando ab illis curam, & transferendi in vicarias, comprehenduntur certe sub reservationibus, numero 319.

De vicariis parochialium vicariarum, qui sunt videndi, n. 320.

An examen, & concursus factum cum tribus examinaturibus synodalibus, adhibito etiam alio, vel aliis non synodalibus vitetur, à num. 321. Resolvitur vitari ex S. Congregatione, & cum ea Rotæ, licet alias tenuisset contra.

An examen factum ante lapsum termini edicti subsistat, à n. 326. Resolvitur negativè, etiam nullo postmodum comparente, nam non servatur forma Concilij, quæ est præcisa, & non ad effectum, ut apparet ex decreto irritanti, ut alias fuit resolutum per Rotam in decisione posita, n. 329. & in proposito in decisione posita, n. 331. licet antea secus tenuisset in decisione posita n. 327. ex quadam doctrina Lambertini, cui respondetur n. 332.

An examinatores in Synodo deputandi sint in particulari, & nominati, an vero possint deputari in genere, à n. 333. Resolvitur, non posse in genere deputari, ita ut successores, seu subrogati in officio, seu præbenda comprehendantur, sed solum comprehendere tunc stantes, ex S. Congregatione, cuius declaratio ponitur num. 339. & Rotæ in decisionibus positis à n. 341. & observantiam consuetudinem contrariam non videri rationi multum conformem, nec præscriptam, nec posse introduci propter decretum irritans, nec revocari quod dicatur Concilium quoad id non esse à principio receptum, à n. 345.

Cum deputatio examinatum in genere verbis gratia, lectorum, &c. non comprehendat successores, seu

subrogatos, sed solum tunc stantes, videtur illi etiam dimisso officio manere examinatores, numero 348.

Indices Synodales similiter debent deputari, & designari nominati, & in particulari, & non possunt designari in genere numero 349. & sequente, & numero 351. ponitur quadam declaratio sacre Congregationis.

Decretum Concilij de committendis causis iudicibus Synodalibus, solum videtur esse in usu respectu Nuntij, seu Legati, non vero Papæ, numero 352. Circa quod decretum notanda sunt declarationes postæ, numero 355.

An requiratur pro forma, quod examinatores inrent se quacunq; humana affectione postposita fideliter munus executuros, alioquin examen, & concursus coram eis facta nulla sint, num. 354. Resolvitur affirmativè, num. 355.

Quando & quomodo præstandum sit hoc iuramentum, resolvitur expedire, ut publice in Synodo quo primum tempore delecti sunt, illud præsentent, quamvis hoc non videatur necessarium, num. 356. & seq. ubi ponitur formula iuramenti. Et præstandum est iactis Evangelij, & alias non servaretur forma Concilij, numero 358. Nec opus est illud præstare in quolibet examine, sed satis est iuramentum generale semel præstitum, numero 359.

An ubi concursus, & examen non fuit factum legitime, iuxta formam Concilij, gratia, & provisio Apostolica facta in favorem illius, qui presentavit approbationem, & literas Ordinarij, quibus testatur, concursum factum legitime, & ex approbatis illum elegisse, iuxta formam Concilij, sit valida, & bona, an vero surrepticia, & nulla, num. 360. Et videtur dicendum, non esse surreptitiam, sed validam, quia provisus non narrat concursum legitime factum, sed solum presentat literas Ordinarij id testantis, quibus Papa datus fidem id aut sibi innotuisse, & sic non eget iustificatione, à numero 361. Sed contrarium videtur verius, quia fundatur falsa causa, & ex verbis Concilij, à numero 365.

An examinaturibus, qui ex decreto Concilij nihil prorsus occasione examinis, nec ante, nec post, possunt accipere, quacunq; etiam immemoriali consuetudine non obstante, & post stipendium pro suo labore dari, præsertim ex fructibus beneficij, à n. 368. Resolvitur negativè, ex S. Congregatione, & aliis, licet contrarium sit statutum Concilio Compostellano, & Toletano, & ita præciterur.

Multo minus possunt Episcopi, seu eorum Vicarij assistentes examibus cum examinaturibus aliquid accipere, seu sportulas ex huiusmodi examibus, quia cum non possint id accipere ex provisionibus beneficiorum, ita nec ex examibus, n. 380.

Item, quia accipere sportulas indices Ecclesiasticos, est contrarius canonicum, num. 381. Et quando datur valere consuetudinem in contrarium, ut tenet Speculator, & alij relati, num. 382. In quo tamen non valeat talis consuetudo, tenent Abbates, & alij dicentes communem, num. 383. tamen in proposito non est consuetudo præscripta, n. 384. & quod tempus requiratur ad eam, à n. 385. Sed stando in primo fundamento, nulla consuetudo etiam immemorialis excusaret, num. 389.

Diclo decreto Concilij videtur plane prohiberi examinaturibus quidquid dicatur occasione examinis, siue ante, siue post, etiam gratiose, & liberaliter, & ad capiendam benevolentiam, & etiam si sit modicum,

id enim recte potest prohiberi tanquam simoniacum, num. 390.

Ponuntur quæ de examine per concursum habeantur in Concilio Provinciali Bononiensi. Primo, à S. Congregatione approbato, n. 191.

²⁵⁵ DECIMOCTAVO principaliter t dubitatur, an in parochialibus iurispatronatus requiratur examen per concursum.

In quo dico primo, in parochialibus iurispatronatus laicorum non requiri examen per concursum, sed solum præsentatum examinandum esse ab Ordinario cum tribus saltem examinativis Synodalibus, & illi idoneo reperto institutionem faciendam ex d. cap. 18. Concilij, versic. quod si ius patronatus laicorum, & ita sæpe S. Congregatio Concilij respondit ut in sequentibus declarationibus super dict. cap. 18. Congregatio iam dudum cõsuevit hoc cap. non requirere examen per concursum ad parochialem, quæ sit iurispatronatus laicorum validi, ideo admittendum ad eam illum qui intra tempus, quod iure patronatus laicis præfixum fuit Episcopis, præsentatus, & à deputatis examinatus, & idoneus repertus fuit. Alia. Examen per concursum fieri non debet in vacatione parochialium, quæ sunt iurispatronatus laicorum, sed sufficit, quod deputatus à patronis examinetur ab examinativis in diocesana Synodo, deputatis, & idoneus iudicetur, prout statuit hic Concilium Trid. non possunt tamen patroni, quacunque consuetudine contraria non obstante, ad nulum amovere semel institutos, & Rectorem deputatum, & tradit Flamin. Paris. lib. 8. quæst. 9. n. III. Cero-la d. verb. parochia, §. 2. 7. dub. Cechus dict. ca. 28. de parochia, num. 6. & Genuen. d. c. 65. num. 2. & post hæc González d. glos. 6. num. 134. Lessius lib. 2. c. 34. numer. 58. & 81.

Hoc tamen primum t dictum limitatur, quando ²⁵⁶ fuerint plures præsentati à patronis laicis, nam tunc inter ipsos præsentatos requiritur examen per concursum, ut S. Congregatio censuit his verbis: Veniente vacatione parochialium de iure patronatus laicorum, quando plures sunt præsentati, requiritur examen per concursum inter ipsos præsentatos tantum, ex his, qui facti examine idonei ab examinativis renuntiati fuerint, Episcopus eum eligat, quem ceteris magis idoneum iudicaverit, atque illum, & non alterum instituat, iuxta hoc decretum, de quo fuit dubitatum in decis. Litterar. Archiepiscopales coram D. Blancheto 6. Iunij, 1582. adducta sup. nu. 87. & dictum, quod consuleretur illustris. Card. Carrafa præfectus, S. Congregationis Concilij, quæ tenuit ut supra, & fuit tentum in Rota 30. Iunij, 1587. coram eodem D. Blancheto, ut per Flamin. Paris. lib. 7. q. 5. num. 21. & nouissimè tradit González d. glos. 6. nu. 138. ubi adducit d. declarationem Congreg.

²⁵⁷ Quod tamen intelligo, quando singuli præsentati à patronis laicis habent æqualem vocem, nam si aliquis haberet plures voces, is solum esset examinandus, ut diximus, & idoneus repertus instituendus, ex cap. de iure patronatus, & ibi glossa Couar. reg. Peccatum, 2. p. §. 7. numero quarto, Lambert. 1. parte, 2. li. quæst. 10. ar. 3. num. 17. & 3. part. 2. lib. quæst. 4. artic. 1. Ioan. Gutierrez d. li. 2. q. 11. n. 20. & Vega in sum. 1. p. c. 36. casu 34.

²⁵⁸ Et in proposito t nil videtur referre, quod ius patronatus sit ex fundatione, vel dotatione, aut ex privilegio, seu consuetudine, supposito quod non sit de reuocatis.

Aduertendum t est autem, quod lite pendente super iure patronatus, seu præsentandi manutenendus est Episcopus in possessione conferendi parochiales, seu faciendi concursum, ut in vna Portugale, iuris præsentandi 3. Nouemb. 1599. coram Domino Corduba, ubi fuit resolutum, Reuerend. Episcopo Portugalen. concedendum esse mandatum de manutenendo in possessione conferendi parochiales, de quibus agitur in mensibus ordinariis, & in Apostolicis faciendi concursum, & approbandi, pendente lite super iure præsentandi, quia iste Ecclesia existunt intra suam diocesim, quod sufficit non docto de alterius possessione, ut sit manutenendus propter iuris assistentiam, Caput aquen. decis. 306. par. 1. & 201. par. 2. & fuit resolutum in causa Vlisbonen. iuris conferendi, 27. Nouem. 1596. coram D. Lita, & alibi sæpe.

Sicut manutenendus t est Episcopus in iurisdictione in tota sua diocesi contra inferiores prætendentes immemoriam, donec de ea constet ex iuris communis assistentia, non aliter probata quasi possessione Episcopi, ut censuit S. Congregatio Concilij, & Rota in causa Veronen. iurisdictionis 28. Martij, 1596. coram D. Pamph. ut sup. 3. p. c. 2. nu. 194. & seq. & in causa Valen. iurisd. 9. Apr. 1590. coram D. Bubalo, & in causa Burgen. iurisd. 20. Iun. 1594. coram D. Seraphino, &c.

Dico secundo, in parochialibus iurispatronatus ²⁵⁹ Ecclesiastici requiri t examen per concursum, ex d. c. 18. vers. porro Episcopus, & qui ius patronatus, & vers. si vero iurispatron. Ecclesiastici, ita ut si institutio ad Episcopum, & non alium pertineat, is quem patronus dignior inter probatos ab examinativis iudicabit, Episcopo præsentare teneatur, ut ab eo instituat, cum vero institutio ab alio quam Episcopo erit facienda, tunc Episcopus ex dignis eligat digniores, quem patronus ei præsentet, ad quem institutio spectat, ut in d. vers. si vero, & seq. Conc. prouinc. Mediol. quinta parte tertio tit. quæ ad beneficiorum collationem attinent, vers. eadem ratio.

Quod confirmatur ex declarationibus sequen. S. ²⁶⁰ Congreg. super d. cap. 18. Prima. Cum nominatis à patrono Ecclesie potest Episcopus etiam clericos ad concursum admittere. Secunda. Episcopus instituere debet in beneficio præsentatum ab Ecclesiastico patrono, si digniorem elegerit ex approbatis ab examinativis. Tertia. Si institutio istarum parochialium de iure patronatus Ecclesiastici ad inferiores pertinet, licet expropos, & Abbates, nihilominus Episcopus Ordinarius debet edicta concursus proponere, & inferior instituet magis idoneum approbatum ab Episcopo, quod si secus actum fuerit, collatio est nulla.

Est etiam Breue Sixti Quinti, positum per Man. Rodriguez in collectione priuilegiarum regularium, Bulla 22. Sixti V. pagina 1173. ubi sic dicitur. Insuper etiam volumus, & iuxta eiusdem Concilij dispositionem, & mentem statuimus, & mandamus, quod in parochialium Ecclesiarum, & beneficiarum, curam animarum habentium, quæ de eiusdem ordinis, & congregationis iure patronatus Ecclesiastici, extiterunt, & secularibus clericis conferri consueverunt earum vacatione quacunque occurrente, quamuis per dictos Episcopos ad concursum & examini admitti possint alij, ultra eos, qui p. eiusdem Congregationis Abbates, & alios superiores patronos erunt nominati, ne queant tamen per eosdem Episcopos, si ad eos institutio, & non ad alium pertineat institui, & ordinari, nisi illi tantum, qui inter approbatos, & ab examinativis idoneos repertos, ab eiusdem ordinis, & congregationis Prelatis, patronis, digniores & magis

Et magis idonei iudicati, & pro institutione recipienda eisdem Episcopis presentati fuerint: quod si institutio non ab ipsis Episcopis, sed ab aliis fuerit facienda, tunc quidem soli Episcopi ex dignis digniorem eligere debeant, sed non ante ab eo, ad quem spectat, institui possunt, quam ab eisdem patronis ei fuerint presentati.

263 Vnde, & cum inter alia dubia, quæ petierunt Serenissimus Rex Portugaliæ tanquam administrator perpetuus militiarum Iesu Christi, Sancti Iacobi, & Auis in suo Regno consistentium, & Ordinarij eiusdem Regni, à Congregatione Concilij Tridentini decidi & determinari, proponeretur sequens dubium.

Quinta dubitatio est ex cap. 18. sess. 24. vbi agitur de modo providendi seu disponendi de parochialibus Ecclesiis iurispatronatus Ecclesiastici, quemadmodum Serenissimus Rex præcedit, ex his quæ fuerint dicta in informatione, non debere observari in Ecclesiis pertinentibus ad illius præsentationem ratione magistratuum militiarum Ordinarij contrarium asserentibus. Congregatio censuit, imo debere observari in istis, nam institutio iurispatronatus est Ecclesiasticum, ut diximus sup. 5. p. c. 1. n. 55.

264 Et debent examinatores & approbare quotquot idonei reperti fuerint, ut ex eis patronus eligat, ut in seq. declar. S. Congreg. super d. c. 18. Atrenaten. per hæc verba: Inter approbatos fuit resolutum, & examinatores plures approbare debere, ut patronus Ecclesiasticus unum eligere possit Episcopo presentandum pro institutione, & repugnat hoc decretum examinatribus, qui unum tantum probant, ut electio patrono tollatur.

265 Sed est difficultas, an & si reperiantur duo æque idonei, patronus Ecclesiasticus possit gratificare, & præsentare Episcopo, quem maluerit, an vero debeat ambos præsentare, ut Episcopus instituat unum ex eis, quem voluerit, & sic gratificatio ad eum spectat. Et in quibusque resp. patronum Ecclesiasticum posse gratificare & præsentare unum ex illis, quem maluerit, nam cum ad eum spectet præsentatio, & electio dignioris, ad eum etiam videtur spectare gratificatio, vbi sunt plures æque idonei, ut in simili dixi supra dubio 3. numero 150. Et ita tenet Nar. consil. 5. de iure patro. Cerola 2. part. ver. iurispatronatus, §. 10. Genuen. d. cap. 65. num. 5. Azor 2. p. lib. 6. cap. 22. §. 15. Et & censuit S. Congreg. super d. c. 18.

267 versic. si vero, ibi: Is quem patronus digniorem inter approbatos ab examinatribus iudicabit, &c. Et ad eundem Patronum Ecclesiasticum spectabit, quando duo æque idonei ab examinatribus fuerint iudicati, quia electio dignioris spectat ad patronum, institutio ad Episcopum, quando ad Episcopum pertinet.

268 Est etiam difficultas, an & si patronus digniorem non elegerit, Episcopus eum instituere teneatur? Et videtur quod non ex 2. declar. sup. adducta numero 262.

269 Nihilominus & tamen probabilius videtur, quod cum ad instituentem non spectet electio, debet instituere præsentatum à patrono, nisi alius ex approbatis in termino edicti per institutionem oppositi seu saltim ante institutionem se opponat, dicens, non esse præsentatum magis idoneum, sed sibi uti magis idoneo, esse parochialem conferendam, tunc enim constando ita id esse ex relatione examinerum, facta vel facienda, vel alias videbatur parochialis oppositori conferenda arg. d. consil. Pij V. versic. ut autem.

270 & id forte intendit dict. 2. declaratio. Hoc & tamen secundum dictum procedit, nisi aliud in institutio-

ne, & fundatione cautum sit, quæ erit servanda, non obstante hoc decreto, ut S. Congregatio censuit super d. versic. si vero, his verbis: Non habet locum hoc decretum contra institutionem, & fundationem, sed servanda est lex in ipsa institutione posita, sed tantum præsentatus est examinandus, & approbandus ab Ordinario circa concursum, si repugnaret institutioni, sine fune a rationis, tradit Mar. Ant. Gen. d. cap. 65. n. 3. & cec. de benef. & pensio. cap. 12. nu. 52. Et & alias, quod hoc decretum non procedit, vbi in fundatione fuit data diversa forma, quæ est observanda, fuit dictum in vna Vlisbonen. prioratus 4. Iulij, 1601. coram D. Seraphino sup. adducta 4. p. cap. 3. num. 74. Secundo & procedit, nisi institutio ad parochiales iurispatronatus Ecclesiastici faciendâ sit à summo Pontifice, ut quia vacaverint in mensibus Apostolicis, vel alias sint referuata, nam tunc Ordinarius nulla habita ratione patronorum debet facere concursum, & magis idoneum eligere, ac instituendum remittere, & significare summo Pontifici, ut S. Congreg. censuit, ut & in declarationibus sequen. Prima, si institutio ad parochiales Ecclesias, quæ iurispatronatus Ecclesiastici sunt, faciendâ erit à summo Pontifice, quia fortassis id mensibus reservatis vacaverint, ius eligendi digniorem ad solum Episcopum pertinet, qui transmittere debet attestationem examinis facti, & concursus, quot in eo approbati, & quem ex approbatis uti digniorem, cui & Sanctitas gratia faciat, nominavit, ita Congr. censuit, Sanctissimus voluit, quia Episcopus melius cognoscit personas. Secunda. Barchinon. Electio dignioris ad Episcopum spectat, licet institutio à Papa faciendâ sit. Tertia, si beneficium curatum iurispatronatus Ecclesiastici in mensibus Sedi Apostolicæ reservatis vacaverint, Episcopus ipse ordinarius, nulla habita ratione patronorum, debet edicta concursus proponere, & idoneum eligere, ac Romam mittere cum fide Ordinarij à Summo Pontifice instituendum, sic ut sit in aliis curatis, quæ non sunt de iure patronatus. Et & Archiepiscopo Bracaren. sic responsum est, Congregatio censuit, si institutio ad parochiales Ecclesias, quæ iurispatronatus Ecclesiastici sunt, faciendâ est à Summo Pontifice, ius eligendi digniorem inter approbatos ab examinatribus ad solum Episcopum, non ipsum patronum pertinere. Et & cum pro parte Ordinis S. Benedicti congreg. Hisp. profuturum esset sequens memoriale. Illustris, Domini, quia Abbates Congre. S. Benedicti Hispan. in omnibus, & per omnia decreta S. Concilij obedire desiderant, & intellectum, & interpretationem eorum, quæ obscura & ambigua videntur, ab hac S. Congregatione petere tenentur, & deo humiliter supplicant Illustris, & Reverendiss. DD. vestris dignetur decidere, & explicare, an idem S. Concil. sess. 24. c. 18. de refor. §. cum vero, institutio ab alio, quam ab Episcopo erit faciendâ sub illa generalitate, & dictione, ab alio, comprehendat etiam Summo Pontificem, an vero solos alios collatores inferiores, & quod decisum & decretum fuerit ipsis oratoribus tradi, ut sciant quid observare teneantur. Sic responsum est. Congregatio concilij censuit, verba illa, ab alio, intelligenda esse de inferiori collatore. Consonat Concil. Mediol. sup.

Sed hic se offert & præcipua difficultas, quid in parochialibus iurispatronatus mixti clericorum, & laicorum, an ad istum effectum concursus censendum sit Ecclesiasticum, an potius laicale. Et & dicendum videtur, censendum esse laicale, ad tradita per Fel. in tract. quando licet. Apostolica, ampl. 6. & lim. 3. Roch. de iure patro. verb. ius, n. 15. Lamb. 3. p. 2. li. 9. ar. 9. Coupræ. c. 36. n. 5. versic. 3. opportune, & alios per nos citatos §. 5. p. c. 1. n. 558.

Nihilominus tamen in proposito [†] contrarium, nempe censendum esse Ecclesiasticum, censuit Sacra Congregat. vt apparet ex declarationib. seq. super d. *ver. si vero*. Prima. Idem in collatione, & institutione iurispatronatus mixti, scilicet, partim laici, partim Ecclesiastici. Secunda, si iurispatronatus mixtum sit laicale, scilicet, & Ecclesiasticum, quoad examen per concursum, Ecclesiasticum censendum est. Tertia. In collatione Ecclesie parochialis, quae sit iurispatronatus, partim Ecclesie, partim laici, seruanda forma est examinis per concursum hic posita, quam Concil. praestituit in conferenda parochialis, quae iurispatronatus sit mere Ecclesiastici. Idem dicendum est, quando patronatus pro duobus partibus pertinet ad laicos, pro vna tantum ad Ecclesiasticum.

279 Cuius ratio [†] esse potest fauore Ecclesiarum, vt illis melius prouideatur. Et quod qualitas clericalis attenditur, cum Ecclesiae, vel personae Ecclesiasticae prodest, Felin. in tract. quando liere Apostolica, conclus. 6. Rochus, Lambertus. i. p. libro 1. quast. 1. artic. 6. & alij.

280 Et haec [†] omnia in hoc dubio dicta habentur in Concilio prouinciali Bononiensi. de quo infra in fine.

281 Et quod dictum [†] est de parochialibus iurispatronatus Ecclesiastici, idem dicendum videtur de parochialibus, in quibus persona Ecclesiastica habet ius nominandi Rectorem, nam idem in effectu est habere ius praesentandi, & habere ius nominandi Rectorem.

282 Et ita [†] declaratio Vici. supra adducta 3. dubio, num. 1. 49. quae ait, quod vacante parochiali, ad quam Abbas habet ius nominandi, quemcunque Abbas nominauerit, eum Ordinarius ad examen admittere debet, intelligitur de examine concursus, sicut patronus potest ad concursum aliquos nominare, vt in d. cap. 18. versicul. porro Episcopus, & facto concursu, quem digniorem ex approbatis iudicabit, Episcopo non inabit.

283 Sed supposito, quod [†] ius patronatus mixtum ad effectum concursus censendum sit Ecclesiasticum, succedit alia difficultas, an parochiales iurispatronatus mixti cadant sub referuationibus, ita vt si vacauerint in mensibus referuatis, Ordinarius nulla habita ratione patronorum, debet facere concursum, & eligere magis idoneum a Summo Pontifice instituendum, vt in parochialibus iurispatronatus Ecclesiastici dictum est.

284 In qua difficultate [†] dico, quod quamuis ad effectum concursus istud iurispatronatus censeatur Ecclesiasticum propter fauorem Ecclesiarum, vt melius prouideantur, vt dixi, tamen ad effectum referuationis ipsarum parochialium censendum est laicale, ex traditis d. cap. 1. §. p. a. num. 558. ne laicus ex societate clerici nimium praedictum patiat, quamuis dict. Concilium Mediolanen. supra contrarium videatur sancire.

285 19. Principaliter [†] dubitatur, an in vicariis perpetuis parochialium vnitarum debeat fieri concursus, sicut in parochialibus saltem iurispatronatus Ecclesiastici. In quo videbatur dicendum, quod sic, argum. Clem. vnica, de offic. vicar. nam vicariae perpetuae sunt beneficia, Rota decis. 2. numero 1. de excess. praelat. in nouis, Rebuff. in praxi, tit. de vicariis perpetuis, & in tract. de nominatio. q. 9. numero 8. alias 7. Gimon. in Enchirid. beneficiorum, tit. 3. cap. 1. numero 37. Gambarus de offic. legati, libro 5. Rubrica 1. numero 100. & lib.

6. numero 11. Mandol. regul. 34. quast. 17. & Hoied de incompatibilitate beneficiorum, cap. 15. numero 11. Ioannes Quintinus in repetit. capit. de multa, de praben. numero 27. Lessius libro 2. cap. 34. numero 3. & Azor 2. parte, lib. 3. cap. 6. quast. 5. & 6. & libro 5. cap. 28. quast. 6. & capit. 29. quast. 19. non simplicia, sed curata, cap. final. de offic. vicar. gloss. fin. in dict. Clementina, & ibi Bonifacius num. 48. Rebuff. in praxi, tit. de dispensatione ratione aetatis, verb. vel earum perpetuae vicariae, Nauarr. consilio undecimo de statu monachor. numero tertio, & post haec late Gonzalez glossa quinta, §. 3. a. numero decimonono. Et disposita in beneficiis habent locum in vicariis perpetuis, Hoieda d. tractatu 2. par. c. 10. n. 10. & in eis habent locum iura statutaria de Ecclesiis parochialibus, vt ex dict. Clement. vnica, dicit Nauarr. d. numero 3. & quae dicuntur in beneficio curato, habent locum etiam in vicaria perpetua, Rebuff. dict. quast. nona, numero octauo, Gonzalez supra num. 21.

Et in dicto Concilio [†] prouinciali Toletano de anno 1565. actione 2. decreto 24. in fine, statuitur, quod in parochialibus Ecclesiis quibuscunque, quae dignitatibus, praebendis, capitulis, monasteriis, collegiis, aliisque locis piis vnita sunt, quocunque modo, vicarij perpetui seruata forma, quae in eligendis, atque instituendis presbyteris parochialibus a Tridentina Synodo, & illo decreto praescripta extat, deputentur ita tamen, vt is, ad quem parochialis Ecclesia iure vnionis pertinet, quem digniorem inter probatos ab examinatore iudicauerit, praesentare Ordinario teneatur, vt ab eo perpetuus eiusdem Ecclesiae vicarius institutur. Et ita etiam vidi seruari in hoc Episcopatu Abulen. in vicaria de Cebreros, & de Niarra, & del Herradon.

Nihilominus [†] tamen dicendum est, in huiusmodi vicariis non debere fieri concursum, sed solum ad nominationem seu praesentationem illorum, quorum dignitatem, vel Ecclesiae parochialis est vnita, & annexa, deputandos, & instituendos esse, c. extirpanda, §. qui vero, ex cap. de monachis, de praebend. capit. vnico. de capell. monachor. in 6. §. clement. 1. iure patronat. Abbas in repetit. d. §. qui vero, numero 9. Petrus de Perusio de vnionib. cap. 11. quastion. 6. Ripa lib. 2. responso 18. num. 4. Nauarr. d. consil. 11. de statu monachor. num. 3. & 7. Ioann. Gutierrez. consil. 44. Rota in vna vna Tirafonen. iuris praesentandi, 18. Jun. 1584. vt in decis. 798. nu. 5. parte 1. diuersorum in impressis, & alias coram. Domino Bubalo, 27. Maij, 1588. vt in decisione seq.

Tirafonen. iuris [†] praesentandi, 27. Maij 1588.

Domini concorditer tenuerunt ius praesentandi competens Capitulo Tirafonen. ad vicarias, de quibus agitur, non esse sublatum per Concilium Tridentinum, sessio. 25. cap. nono. Neque per erectionem Ecclesiae B. Mariae de Borgia in collegiatam, nam quod attinet ad dispositionem Concilij, dum abrogat patronatus, seu ius praesentandi, aliter quam ex fundatione & dotatione, hoc non procedit in casu de quo agitur, quia Capitulum Tirafonen. non habet hoc ius praesentandi ex privilegio, sed ex dispositione iuris communis. Cum enim Capitulum, & canonici sint Rectores, vt pluries fuit resolutum, ad ipsos ex dispositione iuris communis pertinet ius praesentandi vicarios, qui exercent curam animarum.

ninarum, & ut sustineant vires suas, & deseruiant in locum suum, & ut instituendi spectent ad Episcopum, ca. de monachis. de praebedis. c. ubi glossa, verb. praesentantur, & ibi Doctores de capellis monachorum, in 6.

291 Et confirmat t. constitutio Pij V. 46. super declaratione portionum assignandarum vicariis perpetuis parochialium vnitatum, quae incipit. *Ad exequendum, ver. volumus*, ubi Papa sic ait: *Volumus in super, & ita mandamus* quod dicti vicarii perpetui non ad liberam ordinariarum electionem, sed ad nominationem illorum, in quorum Ecclesiis unitis ponentur cum ipsorum ordinariarum, seu eorum vicariarum praevio examine approbatione deputentur, & ita solet in dici in ipsis literis unionum. Et t. Concilium Tridentinum d. c. 18. & constitutio Pij Quinti super collatione parochialium, loquuntur de parochialibus ipsis, non vero de vicariis ipsarum parochialium vnitatum, in quibus vicarios nominari, per eos, in quorum Ecclesiis unitis ponuntur, iuri & rationi consonum est, cum suarum parochialium vnitatum vicarij sint, & vires suas sustineant. Nec dicitur constitutio 46. Pij Quinti est in hoc correctoria, seu limitatoria Concilij, quidquid dicat Gonçal. d. glossa 5. §. tertio. numero 53. & glossa 6. numero 161.

293 Vnde in huiusmodi t. vicariis non solum non requiritur concursus, sed nec examen nominati cum examinatore synodali, sed sufficit examen, & approbatio Ordinarij, iuxta dictam constitutionem 46. Pij Quinti decretum Concilij, cap. 13. sessio. 7. de reformatione.

Et ita t. censuit S. Congregatio, ut in sequentibus declarationibus super cap. 7. §. de reformatione. Prima Congregatio censuit, nominationem vicariarum ad beneficia non perimere, hoc est, ad eos, ad quos beneficia expellunt. Sic etiam Pius Quintus dicta Bulla addens: Ordinarij, vel eius vicarij praevio examine approbationem necessariam esse. Secunda. Ex dicta Bulla Pij Quinti Kalendas Novemb. anno secundo, nominatio vicariarum perpetuarum spectat ad Ecclesias, seu loca, quibus dictae parochiales sunt unitae. Et ad dictam nominationem poterit Episcopus praeficere terminum decem dierum. Tertia. Nominationem vicarij perpetui Sanctissimus Dominus noster Gregorius Decimus tertius audita relatione congregationis respondit, spectare non ad Ordinarium, sed ad eum, cuius est beneficium, in quo eriguntur vicaria.

295 Et fuit t. responsum Episcopo Abulen. de anno 1593. ut in declaratione sequent. Ad primum. Illustrissimi, & Reverendissimi Domini pro parte Reverendissimi Episcopi Abulen. supplicatur declarari sequentia, circa quae dubitari contingit. Primum dubium, an in assignanda portione vicariis attendenda sit dispositio S. Concilij, sess. 7. de reformatione. c. 7. an vero Bulla Pij Quinti & an illa sit revalidata, & nominatio vicarij spectet ad eum, cuius dignitati, vel beneficio parochialis est unita, ut in d. Bulla. Secundum an parochi possint abesse duos menses absque Ordinarij licentia ex causa, quae sibi videatur iusta, ut tradit N. auar. in man. c. 25. n. 12. i. verbi & quavis. Tertium dub. an matrimonium contractum coram paroco, qui non sit sacerdos, valeat. Quartum, an examinatores per alio examine ad parochiales, quos indicaverint idoneos, ita debeant remittere, ut explicant, quis inter illos sit magis idoneus, absque eo tamen quod ipsi etiam viderent Episcopum melius intelligat, quem ex illis debeat eligere ut dignorem, quod menti Concilij consonum videtur, Perill. & R.

D. vii frat. D. Episc. Abulen. Per illis t. & R. D. vii frat. quatuor dubitationibus, quae Amplitudinis tuae nomine per libellum his literis adiunctum propositae fuerunt Illustrissimis Cardinalibus, qui Tridentini Concilij decretis interpretandis praesunt, ita sigillatim respondit, nempe ad primam de assignanda portione vicariarum, utique servandam esse S. memoriae Pij Quinti constitutionem & nominationem vicariarum secularium ad tempus in beneficiis curatis unitis, spectare ad amplitudinem tuam, perpetuarum in vim eiusdem constitutionis spectare ad nominationem illorum, in quorum Ecclesiis unitis ponentur, ipsi tamen praevio examine, & approbatione, erunt ab Amplitudine tua deputandi.

Ad secundam de licentia parochorum, censuit Congregatio, eos minime abesse posse absque Amplitudinis tuae licentia.

Ad tertium respondit, matrimonium contractum coram paroco non sacerdote utique valere.

Ad quartum, examinatores debere remittere quotquot idonei reperti fuerint, non autem quis eorum dignior sit, Amplitudine vero tuam debere eligere dignorem, de quibus singulis cum teneat Congregationis sententiam, eam sedulo observandam curabit, & benevolebit in Domino, qui illi gratia suae munera abunde largiatur. Roma die 14. Decemb. 1593. Amplitudinis tuae Perillust. & Reverendissimi frater studiosissimus Hieronymus Cardinalis Mathaeus.

Et praedicta resolutio, & declarationes S. Congregationis approbantur, & confirmantur per Breve Sixti Quinti, positum per Man. Rodrigue, in collectione privilegiorum regularium, Bulla 2. Sixti V. pag. 1173.

296 Vnde dictum t. decretum concilij Toletani videtur contra ius, & egere confirmatione Papae, & alias non valere.

297 Nec videtur t. suffragari possessio contraria, etiam in iudicio possessorio, & mantentionis, quia ius commune illis assistit, quorum Ecclesiae, seu beneficio parochiales unitae sunt, pui de iure fundatam habent intentionem in libera nominatione vicarij perpetui, & Ordinariis resistit quoad concursu, praesertim, stantibus dicta constitutione 46. Pij Quinti, & dictis declarationibus S. Congregationis, ex cap. ad decimas, de restitu. spoliator. & cap. cum persona, de privilegiis. in 6. & Rotam vna Conchen. exercitij notarius. 14. Martij, 1594. coram D. Blancheto, & in causa Veronen. iurisdictionis, 28. Martij 1596. coram D. Pamphilio, & in aliis causis supra relatis numero 260. & declarationibus S. Congregationis supra adductis 3. p. cap. 2. num. 194. & maxime, stante decreto irritan. & clausula sublata dictae constitutionis ad crescen. decis. 4. de privilegiis ad fi. & quod dixi sup. p. 5. cap. 5. n. 102.

298 Hoc tamen t. non procedit in beneficiis curatis, quae dicuntur vicaria, non tamen sunt vicariae parochialis alicui beneficio vel loco unitae, sed de per se, nam in his debet fieri concursus sicut in aliis parochialibus, ex dicto decreto concilij. Et de his vicariis loquitur in decisione Pampilonen. decimarum, 14. Ianuarij, 1591. coram Domino Bubalo, in qua fuit resolutum, Vicarios perpetuos habere fundatam intentionem super decimis, quando non adsunt alij Rectores, Rota decisione 5. de officio Vicarij, in antiq. Rebus. de congrua, numero 110. licet alias non habeant, glossa in cap. G. perpetuus. de fide instrumentorum, Cardinalis in clementina 1. de decimis, quaestio. 10. & vacante Ecclesia parochiali, vel tantum stante

vicario temporalis debuisse deputari legitimum defensorē, vel causā agēdā cū Episcopo super accimis, ad notata per Doctores, post glossam, verb. defensor, in cap. 1. de reb. Eccl. in 6.

300 Et in vna t̄ Casaraugustana fructuum, 10. Nouembris, 1595. coram Domino Iusto fuit dictum, quod cum non ostenduntur isti duo tituli, Rectoris, & Vicarij separati, sed videmus ipsum Vicarium sine Rectore, Vicarius reputatur verus Rector, & talis dici potest, Bonifacius in Clem. Dudum, §. ceterum, n. 4. de sepulchris.

301 Et idem t̄ est in Vicariis erectis in Ecclesiis unitis alicui beneficio, vel loco abdicatione, & separando curam animarum ab ipsis Ecclesiis, & transferendo eam in vicarios, ut in vicaria per Gregorium Decimum tertium, de anno 1583, erecta in Ecclesia loci de la Ventosa, Abulensis diocesis unita per eum monasterio Beate Mariae de la Mejorada ordinis Diui Hieronymi. Huius-

302 modi t̄ enim vicaria appellantur, & sunt vere beneficia curata de per se, & sic in eis debet fieri concursus, sicut in alijs beneficijs curatis.

303 Ad quod est t̄ declaratio S. Congregationis super dictū caput 18, quæ sic ait: *Præsuppositio*, quod Ecclesia parochialis, quæ proprium Rectorem habebat, nec ulli pio loco erat unita, auctoritate Apostolica post Concilium redacta fuerit in simplex, & sine cura beneficiū erecta ibidem vicaria perpetua, & capellania etiam perpetua, cum onere coadiutoria in cura animarum ipsi vicario perpetuo, dotata ab ipso Rectore, & stante constitutione Pij Quinti de vicariis perpetuis, an presentatio vicarij perpetui & capellani pro tempore spectet ad prædictum Rectorem, vel horum prouisio pertineat ad Episcopum, in cuius diocesi est Ecclesia. Respondit Congregatio, in vicario seruandum esse hoc decretum, ut vicaria detur per concursum, & capellanum sufficere, ut approbatus ab epis. opo, ab ipso detur, iuxta caput 6. sess. 21. & sic utrumque beneficiū spectare ad Episcopum.

304 Sed offert se t̄ difficultas, an id quod diximus de vicariis perpetuis parochialium unitarum, procedat etiam, quando vicaria vacat in mensibus reservationis? In t̄ qua dicendum videbatur, non procedere; sed tunc prouisionem vicariæ ad Papam spectare absque præuio concursu, ex regula reservationis mensium, quæ capit etiam beneficia iurispatronatus Ecclesiastici, ut supra dictum est §. par. c. 1. à n. 505. Atque adeo etiam vicarias istas, in quibus habent ius præsentandi, seu nominandi illi, quorum Ecclesiæ, vel beneficio parochiales sunt unitæ.

306 Et hoc t̄ videtur tenuisse Rota in vna Tirafonen. iuris præsentandi, & inualiditatis præsentationis 19. Ianuarij, 1583. coram D. Robust. in qua agebatur de simili vicaria, quæ decisio sic se habet.

Fuit resolutum, quod presentatio Capituli Ecclesiæ Tirasonen. fuit nulla, quia beneficium vacauit in mense reservationis, & regula reservationis octo mensium capit etiam ista beneficia, etiam quod sint debita certo generi personarum, ut Papa, & non alius conferat illa dictis personis, ut per Puteum decis. 6. de mense, & latius decis. 164. lib. 2. refert Ant. August. in eadem reg. de mense, num. 5. prout Papa prouidit in casu isto persona habenti, qualitates Bullæ Alexandrinæ, qualitas enim ista quod conferantur istis personis, non contradicit reservationi, sed tunc ius illarum partium, ut illis dicantur debita ista beneficia. Sarnen. de iure quæsitio, q. 1. & ideo ista causa debet astringere reservationes, iuxta limites illius, quia limitata causa, limitatum producit effectum, & sic quoad ipsas personas tantum comprehen-

sas dicta Bulla, ut Papa solus possit illis providere, & non alius. Nec mouebant Dominos clausula: non obstantibus reservationibus, quia recipiunt interpretationem à principali dispositione §. ad effectum prouidendi illis personis, & sic, ut illa beneficia non conferantur alijs, non autē ut Papa non possit illis quouis modo prouidere, prænunciando, aut reservando, præsertim, cum Papa non dicat etiam per Nos. Nec placebat decisio ex aduerso adducta, quia est defectuosa, & acephala.

Considerabant etiam Domini, quod clausula illa executiua de reservationibus, sunt intelligenda & referenda respectiue singula singulis, ut sint conferenda per Ordinarios istis personis, ubi non adsunt reservationes, & per Papam, ubi sunt reservationes, quia qualibet dispositio recipit passivam interpretationem à iure communi. Et ista clausula regularium reuocatorijs istarum facultatum conferendi reservata sunt prægnantes, & apposite in legibus vniuersalibus, quæ capiunt omnia.

Nec facit Concilium Tridentinum, quia agimus de presentatione patroni, & institutione Ordinarij, quæ nulla sunt, cum sint clericorum & comprehensa sub reservatione. Et non est necesse disputare de prouisione Papæ, & de illius validitate, quia sufficit, ut obtineat per nō ius actoris, ultra quod Concilium in casu isto non intrat, ut per informantes, sed hoc est ex abundanti.

Et idem t̄ tenuit Rota in dicta Tirafonen. iuris præsentandi 18. Iunij, 1584. quæ habetur dicta 1. parte diuersorum decis. 798. n. 4. ad 5.

Postea tamen in alia Tirafonen. vicaria t̄ coram Domino Lita 13. Octobris, & 4. Decembris, 1595. Rota tenuit etiam, in mensibus Apostolicis posse nominare, seu præsentare ad vicarias eos, quorum Ecclesijs parochiales sunt unitæ ex dict. constit. 46. Pij Quinti, quam ait procedere etiam in mensibus reservationis, ex eo præcipue, quod in vers. & quoniam iniquum esset, statuitur, quod Ecclesiæ, monasteria, & loca pia, in quorum parochialibus Ecclesijs unitis continget, vicarias perpetuas erigi pro quantitatib. fructuum ipsi vicariis perpetuis assignatorum ad solutionem quinquenniorum, vltius non teneantur, ita tamen, quod Vicarij perpetui, qui pro tempore deputabuntur, teneantur expedire nouam prouisionem suæ deputationis, & soluere annuatim proportionem fructuum sibi assignata, &c. quod procedit in reservationis, nam expeditio nouæ prouisionis, & solutio annuatæ non solet fieri, nisi quando beneficium est reservatum, vel alias eius prouisio spectat ad Papam, ut latius habetur in dictis decisionibus, quarum tenor talis est.

Tirafonen. Vicariæ t̄ S. Michaelis 13. Octobris 1595.

Tenuerunt Domini, presentationem factam à Capitulo Tirason. ad vicariā S. Michaelis esse validam in casu, & ad effectum, de quo agitur, ut scilicet, noua prouisio concessa Michaeli iustineatur. Mori, t̄, quia certum ius presentandi ad istam vicariam spectare ad Capitulum Tirasonen. illudque non fuisse sublatum per Concilium Tridentinum, ut alias decisum fuit coram bo. memoria Bubalo, cuius decisionis copia exhibitæ fuit per informantes pro ipso Capitulo. Tum, quia constitutio Pij V. in ordine 46. tribuit facultatem nominandi vicarios perpetuos Rectoribus Ecclesiarum unitarum. Vnde cum apud Capitulum Tirasonen. ius Rectoris, seu par-

rochia etiam respectu huius ecclesie S. Michaelis refi-
deat, ad tex. in cap. extirpandæ, §. qui vero parochia-
lem habet Ecclesiam, ubi scribentes hoc passim notant,
de præbend. & dignitatib. Sequitur propterea, præsen-
tationem ipsam de persona Michaelis factam, & in concu-
rsu super Ordinarium approbatam validam censi
debere ad effectum, de quo agitur. Nec obstare dixerunt
Domini, quod vicaria ista vacavit in mense reservato,
quod regula reservatoria etiam capiat beneficia iurispæ-
trionatus Ecclesiastici, ad notata per Fel. in tract. quan-
do literæ Apostolicæ in 3. limitatione, etiamsi sint de-
bita certo generi personarum. Putauit dec. 2. super reg.
de mense, & alias fuit resolutum in simili vicaria coram
Reuerendissimo Oriolen. cuius decisionis copia facta fuit,
tum, quia Papa satis ipsam presentationem approbasse
videtur, dum facta expressione per supplicantes, quod vi-
caria vacavit in mense reservato, & quod Michael fuit
ad eam presentatus, & ab Ordinario in concursu appro-
batus, eidem concessit ipsam novam provisionem, ad tex-
tum in c. ex ore, de his, quæ sunt à Prelatis. Tum et-
iam, quia supradicta constitutio Pij Quinti habet locum
etiam quando vicaria vacant in mense reservato, seu
cadunt sub alia reservatione. Quod patet ex eo, quia a-
lias fuisset non solum superflua, ex cap. de monachis, de
præbendis, cum notatis in c. 1. de capel. monach. in 6.
sed etiam esset valde exorbitans, gravando promissos ab
Ordinariis in eorum mensibus, ad accipiendum novam
provisionem, expediendum literas, & solvendum anna-
tam, quod non solet fieri, nisi quando beneficium est re-
servatum, vel alias eius collatio spectat ad sedem Apo-
stolicam, quo casu ne Cancellaria defraudetur suis rega-
libus, opus est nova provisione, quæ revalidet presenta-
tionem alias defectuam. Putauit dec. 2. de præbend. &
solvenda est annata, quæ non soluitur, nisi de reservatis,
& spectantibus ad collationem sedis Apostolicæ, ut no-
riorum est. Et quod dicta constitutio procedat in reser-
vatis, indicat ratio posita in §. & quoniam iniquum
esset, dum pro rata assignata Vicariis adimitur Rectori-
bus onus solvendi quinquennia, & transfertur in Vi-
carios perpetuos, gravando ad solutionem annatæ expen-
ditionem novæ provisionis: at si solutio quinquennij
prius fiebat à Rectoribus pro beneficiis reservatis: er-
go pariter Vicarij tenentur in reservatis ad expen-
ditionem novæ provisionis, & solutionem annatæ, cum
regulariter translatio fiat cum suo onere, ad textum in
l. Caio, & ibi glossa, & Dd. ff. de aliment. & cibariis, le-
gat.

Nec obstare dixerunt Domini, quod de hac vicaria
non solvatur annata: & constitutio videtur loqui de il-
lis, quæ solvunt annatam, ex portione sua, quia fuit di-
ctum, constitutionem esse generalem, & ita comprehen-
dere etiam casum ubi vicaria non solvat annatam, cum
talis solutio dependet ab expressione valoris, an ex-
cedat 24. maxime cum in hoc nulla possit consti-
tuti ratio differentia, ex quo ubi sumus in reservatis,
semper facienda est expeditio in Curia, & sic fuit solu-
enda de dicto beneficio annata, siue non. Vnde sequi-
tur, quod illa qualitas solutionis annatæ, de qua in dict.
constitutione fit mentio, non habet restringere generalem
dispositionem ipsius constitutionis, sed potius intelligi de-
bet in casu, quando esset solvenda, ut sic censeatur data
lex generalis, quæ capiat utrumque casum ad notata per
Bartol. in l. quæritum. §. si quis fundum, numero primo
& seq. de fundo instructo, & instrument. leg. ad
illud, quod constitutio loquatur de vicariis illarum pa-
rochialium, quæ ante Concilium non habebant vicarios
perpetuos sed amovibiles, & quod ideo non procedat in
istâ vicaria perpetua erecta ante Concilium, fuit respon-

2. Tom.

sum, quod licet in præmio loquatur de vicariis, qui ante
Concilium erant amovibiles, tamen in dispositione loquitur
tam de vicariis perpetuis, quam temporariis, & ratio in-
presa est etiam generalis, & convenit, tam perpetuis vi-
caris ab initio constitutis, quam amovibilibus, & post Con-
cilium perpetuis effectis, ut ex lectura ipsius constitutio-
nis videre est. Quo fit, ut cum in omnem casum rationi
legis magis sit concedendum, quam contrarij verborum, l.
scire oportet. Aliud. ff. de excusationibus tutorum,
l. nominis. §. verbum ex lege. ff. de verbor. signific. c.
propterea, & cap. intelligentia eodem titulo, Cassado.
decif. 16. num. 5. super regulis, nec incongruum sit, ut co-
stitutio una restringatur, vel amplietur ad limites ratio-
nis. l. cum pater. §. dulcissimis. ff. de legatis 2. cum. 2.
liis, per Cassado. ubi supra, n. 6. ideo, & c. Ad illud au-
tem, quod in provisione Michaelis dicatur ius presen-
tandi spectare ad Tirason. cessantibus reservationibus Apo-
stolicis fuit responsum, quod ultra quod illa est clausu-
la ordinaria, quæ non alterat, debet intelligi de iure præ-
sentandi plenè, ita ut presentatus non egeat nova provi-
sione Apostolica. Et dum dicebatur, quod constitutio illa
est reuocata per supervenientiam regularum, fuit dictum
contrarium verius esse, stante quod procedit per viam
legis, ut per Sarnen. in procem. q. 5. in fi. Vltimo ad de-
cisionem in simili vicaria, alias factam coram Reueren-
dissimo Oriolen. fuit responsum, quod tunc non fuit dedu-
cta ista constitutio Pij V. sed tantum quædam Bulla A-
lexandri mandans provideri filiis patrimonialibus, cui
respondetur ex regula reservatoria, quæ capiat etiam be-
neficia debita filiis patrimonialibus, ut dicitur in d. de-
cilio. ultra quod in illo casu vicarius institutus ab Epi-
scopo non obtinuerat novam provisionem, neque hic in
Curia expedierat literas, iuxta dispositionem d. consti-
tutionis, prout in casu, de quo agitur observatum fuit.
Refert Gonzalez gl. 5. §. 3. à n. 59.

In t. eadem 4. Decemb. 1595.

310

Placuit dominis decisio in hac causa facta sub die 13.
Octobris proxime præteriti, & propterea ab ea receden-
dum non esse dixerunt, & ad illud, quod constitutio Pij
V. fuit reuocata per regulam reservatoriam octo men-
sium fuit responsum, quod sicut regula reservatoria, non
tollunt facultatem concessam disponendi de reservatis,
Gemi. conf. 3. Simoneta de reservatio. q. 47. ita reg. de
qua agitur non tollit ius nominandi rectores ad vica-
rias, quod Capitulo Tirasonen. competit, etiam in reser-
vatis vigore dictæ constitutionis, & ad illud, quod reg. ul-
terius procedat tollendo indulta, & privilegia disponendi
de beneficiis reservatis, fuit dictum, quod non per hoc tol-
lit facultatem concessam per viam legis, quæ est speciali
nota digna, ut censeatur sublata, crescen. decif. 194. a-
lias 11. de priuil. & 223. alias 16. eod. ti. Et ad illud quod
credatur Papa attestanti beneficium esse reservatum,
fuit dictum non negari reservationem, sed ea non obstan-
te Capitulo potuisse presentare, & hoc vigore d. con-
stitutionis, & ad illud quod Papa in provisione facta
Michaeli declarat, quod nemo disponere possit, non ob-
stante si Episcopo, vel Capitulo, aliquod ius presentandi
spectat, cessantibus reservationibus Apostolicis, fuit di-
ctum, ex tali declaratione potius censi reservatum,
quam sublatum ius presentandi, seu nominandi recto-
rem ad dictam vicariam, quod Capitulo Tirason. com-
petit vigore d. constitutionis Pij V. stante quod Papa vi-
detur eo præsupposito loqui, quod huiusmodi facultas
Capitulo non competat in reservatis, cuius tamen con-

R

rarium verius esse dignoscitur ex lectura d. constitutionis, ad tex. in l. mancipia. C. de seruis fugiti. cum vulgaribus, & illud quod vicaria non est beneficium per se, sed vnum cum portione, & quod principalis denominatio sit à portione, & ideo non est locus d. constitutioni, quæ de vicariis loquitur, fuit responsum, alias fuisse resalutum ex parte vicariam hanc, & alias duas S. Maria, & S. Bartholomæi in ciuitate Borgia, & ius presentandi ad eas spectare ad Capitulum Tirasonen, in tantum ut presentati ad eas, simul cum eis portiones eis respectatiue annexas consequi debent, & cum circa hoc ad sit res iudicata, frustra nunc pretenditur sub falso prætextu d. principalis denominationis, non intrare constitutionem Pij V. de vicariis generaliter, & indistincte loquentem. Et ad illud quod prouiso Michaelis sit simplex prouiso, vti de reservato facta, & non noua prouiso, fuit dictum huiusmodi prouisionem Michaeli suffragari, maxime cum ipse non sit causa, & agatur de beneficio, cuius prouiso propter reservationem spectet ad Papam, sed per hoc non sequi, quod presentatio, seu nominatio de eo facta à Capitulo Tirasonen sit inualida, stante, quod constitutio Pij V. de qua supra d. Capitulo huiusmodi facultatem, tribuit etiam in reservatis, ut latius in alia decisione explicatum fuit, nec fuit in potestate Michaelis facto suo præiudicare d. Capitulo, sicut nec mediante illa assertionem, quod scilicet ius presentandi personam idoneam ad dictam vicariam spectet ad Capitulum Tirasonen, cessantibus reservationibus, & affectionibus Apostolicis, maxime cum huiusmodi verba non excludant, quin etiam d. Capitulo competere possit eadem facultas nominandi, etiam in reservatis, prout vere eidem competere dignoscitur, ex lectura d. constitutionis, ideo, &c.

311 Mihi in hac re primo dicendum videtur, d. constitutionem 46. Pij V. sicut & Concilium Tridentinum sess. 7. de reform. c. 7. loqui de vicariis illarum parochialium vnitatum, quæ ante Concilium non habebant vicarios perpetuos, sed amouibiles, nec habere locum in Ecclesiis, in quibus ante Concilium Tridentinum vicariæ perpetuæ iam erectæ erant, quamuis contrarium teneat Rota in d. Tirasonen. vicariæ, & cum ea González d. gloss. §. 3. n. 75. vt S. Congregatio censuit, his verbis: In Ecclesiis, in quibus ante Concilium Tridentinum vicariæ perpetuæ iam erectæ erant, nec decretum Concilij, nec constitutio Pij V. de vicariis perpetuis habet locum.

312 Illud tamen, quod dicitur in d. constitutione, vtrius volumus, de deputatione vicariorum ad nominationem illorum, in quorum Ecclesiis vnitatis ponentur, habebit etiam locum in vicariis perpetuis erectis ante Concilium ex quo est iuri antiquo conforme, ut in d. capit. exirpanda. §. qui vero, ex d. capit. de monachis, & d. capit. unico, & d. clem. 1. citatis supra numero 289.

313 Secundo videtur dicendum vicarias perpetuas erectas ante Concilium Tridentinum, ex quo sunt vere beneficia, vt dictum est n. 286. comprehendi sub reservationibus beneficiorum, vt in dictis decisionibus Tirasonen iuris presentandi, & apparet ex Bulla prouisionis d. vicariæ Tirasonen. de qua fit mentio in dictis decisionibus Tirasonen. vicariæ, in qua declaratur dictam vicariam esse reservatam, & neminem de ea disponere potuisse, &c. Quod etiam vidi in alia Bulla vicariæ del Herradon, huius diocesis Abulen. de ann. 1551. Quamuis tamen in Hispania id non feruetur, sicut nec in beneficiis iuris patronatus Ecclesiastici, vt diximus supra §. par. c. 1. n. 516. & ibi dicta possunt hic accommodari.

315 Vnde prouiso huiusmodi vicariarum vacantium

in mensibus reservatis, seu sub aliis reservationibus spectabit ad Papam, absque præuio concursu iuxta dicta.

Tertio dicendum, videtur in vicariis perpetuis e-
rectis, ex d. decreto Concilij, c. 7. de quibus loquitur d. constitutio Pij V. vt dictum est vacantibus in mensibus Apostolicis, seu alias reservatis, posse fieri presentationem, seu nominationem, & deputationem, non obstante reservatione, ita tamen quod Vicarij deputati teneantur expedire nouam prouisionem, nec alias ad possessionem admitti possint, ex d. constitutione Pij V. quatenus statuit, quod vicarij perpetui pro tempore deputandi teneantur expedire nouam prouisionem, & solvere annuatim pro portione fructuum sibi assignata pro qua debet fieri detractio in solutione quinquenni, ex d. constitutione, &c.

Quod intelligendum videtur de vicariis vacanti-
bus in mense Apostolico, seu alias reservatis, vt tenuit Rota in dicta Tirasonen. vicariæ, ex rationibus de quibus ibi.

Et sic vult illa t. constitutio, non ob stare referua-
tiones, si enim ob starent, & vti referuatæ à Papa essent prouidendæ, non opus esset statuere, quod expediretur noua prouiso, & solueretur annata, ne Cancellaria defraudaretur, cum in prouisione à Papa faciendi de illis, quando vacarent in mensibus reservatis, seu sub aliis reservationibus, essent literæ expedientiæ, & soluenda esset annata, & sic Cancellaria non defraudaretur. Et ita posthæc tenet González sup. ex d. num. 59. qui tamen numer. 63. male ait, quod d. constitutio Pij V. grauat vicarios ad obtinendam nouam prouisionem, etiam in mensibus ordinariis.

Certum tamen vero est alia beneficia, quæ dicuntur vicariæ, quæ tamen sunt beneficia de per se, & non vicariæ parochialium vnitatum, & vicariæ erectas in Ecclesiis vnitatis abdicando ab illis curam, & transferendo eam in vicarias, comprehendi sub reservationibus ad dicta supra n. 298.

Et de huiusmodi t. vicariis perpetuis parochia-
lium vnitatum videndi sunt Dd. maxime Abbas in d. §. qui vero, & in d. c. de Monachis, & Dd. in c. super eo. de præbend. in 6. & in d. c. unico. de capell. monachor. eodem lib. & in d. clem. 1. de offic. vicarij, & de iure patronatus, Rebus. in praxi iis. de vicariis perpetuis, & in repetit. 1. dict. §. qui vero, & in tract. de congrua portione, Hoieda de incompatibilitate beneficiorum, cap. 15. Ioan. Gatier. conf. 8. & Flores de Mena §. 10. Aqor 2. par. lib. 3. c. 6. & lib. 6. c. 29. & vide decisionem Rotæ in causa Salamantina vicariæ de anno 1596. adductam l. par. cap. 2. n. 94. vbi de vicariis amouibilibus, & infra n. par. c. 2.

Vigesimo principaliter t. dubitatur, an examen, & concursus factum cum tribus examinadoribus Synodali-
bus adhibito etiam alio, vel aliis non Synodali-
bus vitietur.

In quo Rota t. in causa Dertusen. parochialis de
Villa franca, 18. Decemb. 1581. supra adducta dub. 16. n. 232. tenuit non vitari ex regula leg. testamentum. C. de testam. quod superabundans, & maior cautela non nocet, & t. facit, quod tenet Rota in causa Legionen. capellanæ, 6. Iunij, & 5. Decemb. 1575. coram D. Cæsare de Grassis, quod presentatio non dicitur nulla, si rector, qui ex forma erectionis, & fundationis adhibere debebat in electione vnum parochianum adhibuit duos, ad capitulum cum Ecclesia Sutrina. de causa possession. & quia non solent, quæ abundant vitari, nec in hoc casu esse violatam formam, sicut non est.

non esset violata, si in testamento adhiberentur no-
nem testes, vt per Casarem de Grassis dec. 169. n. 4. §.
6. & dec. 170. n. 8. & 9.

324 Nihilominus tamen contrarium censuit S. Con-
gregatio Concilij in vna Toletana infra adducenda
dubio 2. n. 339. ad tertium, & cum ea Rota in Toleta-
na parochialis de Alcaudete, vt in decisionibus addu-
cendis d. dubio à n. 341. Nam t cum Concilium velit
325 examen, & concursum fieri coram examinadoribus
Synodalibus, saltem tribus faciendo examen cum
quinque, verbi gratia, examinadoribus, quorum duo
non sint Synodales, non seruatur forma Concilij,
quod vult omnes examinadores esse Synodales, & sic
illi duo non possunt dici adhibiti ad maiorem cau-
telam, & abundantiam, vt in exemplo de testamento,
& in casu d. decisionis Legionen. & cessat ratio d. de-
cisionis Dertusen. facit quod forme nihil addi, vel
detrahi potest, Felin. in c. cum dilecta de rescrip. nu. 6.
vers. amplia. 1. & Mando. reg. 27. Cancell. q. 24. n. 16. &
18. cum aliis.

326 21. Principaliter t dubitatur, an examen factum
ante lapsum termini iuncti subsistat. In quo Rota in
vna Carthag. parochialis, de Iorquera, 9. Decemb.
1588. coram D. Orano resoluit examen, & prouisio-
nem factam ante lapsum termini in edicto expressi,
nullo postmodum comparente sustineri, ex Lam-
bertino de iure patronatus 2. par. 2. lib. 9. §. 6. ar. 25. qui
ait, quod institutio, seu confirmatio facta ante lap-
sum termini appositum in edicto, licet sit nulla, ex c. fin.
de elect. in 6. nemine tamen comparente validatur,
prout ex nunc, ad instar collationis factæ per ordi-
narium sperto patrono, quæ patrono non com-
parente infra tempus datum ad præsentandum ten-
net.

327 Quæ decisio t Carthaginen. sic se habet: Ioan. del
Cerro sub pretexto inter alia, quod ordinarius in colla-
tione parochialis Ecclesie loci de Iorquera, iuxta decre-
tum S. Concilij Trident. & constitutionem Pij Papa V.
super modo & forma prouidendi de parochialibus Eccle-
siis editam præmissis edictis concursum facere neglexit,
set, obtinuerat à felic. record. Papa Gregor. XIII. de illa
sibi prouideri. Pro cuius ad iudicatione facta instantia
Dedi. dubium an narratiua sua gratia sit iustificata, ita
quod iniret, Domini unanimiter pro negativa concur-
runt, nam quamuis testes pro illius iustificatione adducti
deponant se non vidisse proposita edicta, & quod vidis-
sent si fuissent valius Ecclesie affixæ, tamen ex quo testes
plures numero de contrario attestantur, magis placere
affirmantes vidisse edicta, quam negantes, iuxta gl. leg.
diem proferre. §. si plures. ff. de arbit. & c. 1. gl. si. de
præscrip. in 6. Felin. in c. in nostra. num. 4. de testib.
cum similib. Hoc autem tanto magis, quia quando a-
lii qui affirmantur, vel negantur, habent tractum tem-
poris, vt in hoc casu, tunc præferuntur affirmantes ne-
gantibus, in tantum quod negantes suspensiones falsi non
euitant, vt per Aretin. in c. in nostra. n. 17. de testibus
Nec refert, quod testes pro affirmatiua deponentes sunt
Episcopi familiares, præterquam enim, quod omnes non
sunt tales, nullam propterea exceptionem patiuntur,
cum interesse Petri hic tractatur, non autem Episcopi, &
eorum dicta coadiuuantur partim assertionem Episcopi,
qui in collatione parochialis dicit præmissis edicta, Ro-
ta decif. 11. de iure patrona. in nouis, Caputaquen.
238. p. 2. partim ex verisimilitudine, cum in confesso sit
apud partes oppositores concursus faciendi gratia com-
paruisse. Non obstat, quod prætenditur Episcopum, quo
facilius suo familiari de parochiali prouideret, noluisse
ad concursum admittere oppositores, sub pretexto autem

2. Tom.

discrebrationis de illius fructibus, faciendæ fraudulenter eis
auertisse, quia domini responderunt non constare præsti-
tum fuisse oppositoribus aliquod impedimentum, quo ex fa-
cto poterant coram notario, & examinadoribus, iuxta teno-
rem edictorum comparere, & de impedimentis, si qua oc-
currissent, protestari: fraudulenta vero auersio Episc. à
concursu remouetur. Ex quo satis notum est, non modo i-
psam Regiam Maiestatem pro impetranda à Papa dis-
membratione in vsum seminarij interpellasse, sed etiam
hanc animi sui voluntatem Capitulo communicasse, ve
bene hic deducit in facto scribens. Minus releuat, quod
non probetur præcise dies affixionis edictorum, ex quo
etiam inferitur, certam notitiam haberi non posse colla-
tione ab ordinario factam fuisse transacto tempore in
edictis expresso, quia huius defectus probatio incumbit
parti alleganti formam traditam, ex Concilio & Consti-
tutione Pij V. non fuisse seruata, & nihilominus quan-
do collatio doceretur facta ante temporis lapsum in edi-
ctis expressi nullo postmodum comparente collatio susti-
netur, Lambertinus de iure patronat. in terminis, 2.
par. 2. lib. 9. §. 6. art. 25. & ex his fuit conclusum, narrati-
uam Ioannis non fuisse iustificatam.

Nihilominus tamen contrarium verius est in 328
prædicto dubio, nam tunc reuera non seruatur for-
ma Concilij dict. c. 18. vers. transacto. & sic examen &
prouisio sunt nulla ex decreto irritanti, de quo ibi in
fine. & in dict. constitutione Pij V. Ex t quo apparet, 329
formam istam esse præcisam, & non ad effectum, vt
alias fuit resolutum in vna Toletana professionis,
27. Februar. 1595. coram D. Pamphilio, quam t hic po- 330
nere placuit, quia est etiam alias per nos allegata,
Domini steterant in resolutis 13. huius, quod professio
Ioannis fuerit nulla, ex quo iuxta formam constitution.
felic. record. Sixti V. non fuit approbata in Capitulo gene-
rali, vel provinciali, sed tantum per diffinitores Ordinis
Discalciatorum, quos non constat habuisse facultatem
admittendi aliquos ad Religionem contra formam
prædictæ constitutionis, quæ vult admissiones & appro-
bationes fieri debere in Capitulo generali, vel provin-
ciali præuia plena, & indubitata fide super parentibus,
patria, vita, & moribus ipsius admittendi. Nec con-
trarium dicit secunda constitutio eiusdem Sixti, qua-
tenus in §. neque vero. vult in receptione religiosorum
sufficere numerum vocalium, & suffragiorum, qui legiti-
mus à iure, vel per ordinis statuta fuerit præfixus, quia
loquitur respectu receptionis faciendæ in Capitulo gene-
rali, vel provinciali, quod non vult ideo minus habere
facultatem recipiendi religiosos, licet aliquis vocalis de-
sit, vel à diffinitorum consensu discrepet, dummodo ad-
sit sufficiens vocalium, & suffragiorum numerus à iu-
re, & per statuta ordinis requisitus. Nec obstat fides se-
cretarij, in qua dicitur, inquisitionem, & admissionem
Ioannis fuisse approbatam in Capitulo generali, quia
ipse met secretarius postea se correxit, declarando ap-
probationem fuisse factam antequam Capitulum cele-
braretur eo medio tempore, quo Gremiales simul se con-
gregabant, quod manifeste constat, ex eo, quod approba-
tio & admissio & Ioannis, quæ fuit sub die 24. Maij,
præcedit fere per mensem ipsum Capitulum generale, quod
postea sub die 22. Iunij sequentis fuit inchoatum. Et
tanto magis, quod ex attestacionibus datis constat non
fuisse adhibitam in hac admissione illam diligentem in-
quisitionem super parentibus, patria, vita, & moribus
admittendi, quam constitutio requirit, cum illa fuerit
fundata super erronea attestacione testium deponentium,
Ioannem fuisse filium Laurentij Oliuerij, cum tamen
vere esset filius Ioannis Ruiz de Ribera, quo sit, vt licet
alias potuisset hac inquisitio fieri extraiudicialiter, iuxta

R 2

consilium Abbatis 41. tamen cum fuerit adhibita scriptura, ex qua constat de mala informatione, cessat omnis presumptio alterius bonae informationis aliunde habite, ad consilium Castren. 81. nu. 3. lib. 2. Felin. in c. sicut colum. 15. ver. 7. & ultim. de re iud. Cassad. dec. 12. n. 6. super reg. Paris. consilium 15. num. 21. lib. 4. Dec. consilium 13. num. 2. Neque obstat quod ideo non reddatur nulla professio, cum constitutio, saltem respectu huius inquisitionis faciende, non procedat ulterius annullando, quia cum statuat non aliter ad Religionem aliquos esse admittendos, nisi prius facta diligenti inquisitione, de qualitatibus profitentis, dicitur inducere formam, ita ut ea non servata actus sit nullus, ad notata in l. si non dubium. C. de legib. cum aliis per Brunum de forma, in tit. quando aliquid censetur datum pro forma, col. 5. in 2. concl. praesertim stante decreto irritanti, quod in fine positum refertur ad totam dispositionem l. talis scriptura. §. si. ff. de lega. 1. Rebuff. in tit. de firma & irrevocabili concordator. stabilitat. ver. ult. notand. est, & cessat difficultas ex 2. consilium, ipsummet Sixti, quae in §. quod autem expresse annullat professiones factas, non servata forma in prima constitutione praescripta. Neque obstat, quod ista forma sit ad effectum, ut non admittantur inhabiles, & ideo satis esse, quod hodie constet Ioannem habere qualitates requisitas ad suscipiendum habitum, iuxta formam praefata constit. quia hoc non procedit quando adest decretum irritans, vel constitutio ulterius procedit annullando professionem aliter factam, ut in hoc casu ad tradita praescribentes in l. 1. ubi las. num. 11. ff. de lib. & post. Alexan. in l. si. n. 3. C. de procuratorib. Paris. consilium 19. num. 187. lib. 2. Sylvest. Aldobrand. consilium 92. num. 27. cum aliis allegatis. Alia in contrarium deducta bene solvuntur per informantes, conducit etiam decisio Pedemont. Cacheran. 165. a. n. 7. & Paz in l. 100. styli a n. 61.

331 Et in proposito ita tenuit Rota in d. Toletana parochialis de Alcaudete coram D. Seraphino 3. Iulij 1595. ut in decis. seq. Fuit de ordine sanctissimi Domini nostri dubitatum in Rota praesupposito concursu, & collatione per serenissimum Cardinalem ab Austria de parochiali, de qua agitur, Michaeli de Ayala de mense Aprilis 1595, an ei concedenda sit provisio simplex, vel saltem nova provisio, & difficultatem faciebat provisio facta à Papa de mense Februarij Hieronymo de Leina, tanquam de vacante per obitum cuiusdam Christophori de Bustamante, usque de anno 1593. cum clausula, seu alio quouis modo, & ex alterius cuiuscunque persona, quare in concursu provisionum orta est dubitatio super validitate concursus, & collationis factae Michaeli, & causa per me utraque parte informante proposita, pro parte Hieronymi duo opponebantur contra huiusmodi concursum, & provisionem Michaelis, & primo fuit oppositum de reservatione ex secunda regula reservatoria, in qua reservantur beneficia vacantia sede Episcopali vacante, usque ad promotionem successoris, & adeptam possessionem. Verum hac oppositio non placuit, quia cum Cardinales non ligentur dispositione extraneantis in iuncta, ut fuit alias in Rota resolutum coram Illustrissimo Lanceloto, & possint etiam ante adeptam possessionem conferre, ut post Belorci. de charitativo subsidio, quaest. 66. qui dicit, ita fuisse resolutum in Rota, tradit Sarnen. in Procemio regularium quaest. 4. numero 9. utique non applicatur regula, maxime cum requiratur vacationem, quae hic non datur propter gratiam coadiutoriae cum futura successione, & cum clausula, ex nunc, prout ex tunc, neque facit, quod dicitur, quod quando in regulis Papa voluit excipere Cardinales, hoc expressit, ut etiam habetur in ultima regula, de edendo,

à qua excluduntur Cardinales, quia hoc est intelligendum de his regulis, quae possunt applicari Cardinalibus non autem in illis, quarum rationes non applicantur, ut est ista, in qua neque ratione expeditionis luerant, neque ratione fructuum debitorum Camera qui ad provisiones spectant statim post praconizationem in Consistorio, maxime in Regnis Hispaniae, potest verificari ratio finalis regulae. Et hoc quidem sensit Rota, nuper in causa Toletana canoniciatus à me proposita. Secunda oppositio facta fuit contra huiusmodi concursum praesentatum in dararia sanctissimi domini nostri, & domini censuerunt ex pluribus concursum hunc esse defectuum, nec in eo servatam formam Concilij Tridentini. Primo, quia non fuit appositae dies propositi edicti, adeo, ut sciri non possit, an intra terminum, vel post terminum fuit Michael examinatus, quod tamen videtur necessarium ad examinis validitatem, cum terminus ille qui praefigitur, iuxta dispositionem Concilij Tridentini. sess. 24. ca. 18. sit ad convocandum eos, qui concurrere voluerint, & eo transacto, non prius debeant examinari: cum quo concordat concilium provinciale Toletanum, & ista non est forma ad effectum, sed praecisa, ut fuit dictum coram Reuer. Pa. D. Gispio in una Volaterrana parochialis 20. May 1591. & ratio potest esse, ne per praeventiorem unius alij supplantentur. Secundo, quia ex testibus apparet fuisse examinatum, & approbatum Michael em intra tempus pendentes termini, qui licet sint examinati ad perpetuam rei memoriam: tamen reddunt negotium suspectum, ex quo in concursu non fuit appositae dies edicti, prout ex stylo solet in aliis, qui praesentantur apponi, & quorum nonnulli fuerunt dominis meis offensi. Tercio, quia cum adessent plures examinandi, unus Michael examinatus, & statim approbatus reliquis non expectatis, eique facta collatio, quae etiam ex eo redditur suspecta, quia erat familiaris Archiepiscopi, neque fuit expectatum tempus, intra quod potuissent alij concurrentes sese examini subicere. Et quamvis per unum ex Reuerendis dominis meis fuit allegata decisio facta coram Reuerendo Patre Domino Oratio in una Carthagen. parochialis, 9. Decemb. 1588. in qua dictum fuerat, quod examen poterat fieri pendente termino, & quod partim pugnant concursus incumbere onus probandi adfuisse alios, qui concurrere volebant, & non fuerant admissi: tamen hoc casu non fuit habita ratio huius decisionis, quia hic constabat de existentia aliorum concurrentium, quod non apparebat in illa Carthagen. & ideo conclusum, nihil esse concedendum Michaeli, nec concursum eidem suffragari. Et doctrina Lamber. d. art. 25. mihi non videtur vera, ex d. c. si. de elect. in 6. nec facit simile de collatione facta spreto patrono, ut apparet ex d. sup. 5. par. c. si. a. n. 24.

22. Principaliter dubitatur, an & examinatores in 333 Synodo deputandi sint in particulari, & nominatim N. N. N. an vero possint deputari in genere, verbi gratia, prior, seu lectores talis monasterij, canonicus Doctoralis, Magistralis, Canonicus lectionis, & Penitentiarius, ita ut comprehendantur etiam successores.

In quo dubio & dicendum videbatur posse ita de 334 putari in genere, nam cum obtinentes talia officia, & praebendas, soleant esse personae doctae, & qualificatae, videntur recte posse Synodo satisfacere, & ab ea probari, & ita factum est in aliquibus Episcopatibus Hispaniae, & particulariter in hoc Episcopatu Abulen. cum quibus non solum, qui tunc erant, sed etiam successoribus sunt examina ad parochiales vacantes, & ita tenet P. Led. in sum. 2. p. tr. 7. c. 1. 7. conc. circa tertiam difficultatem. dicens, ita tenere communiter homine

nines doctos Hispania; & ita habere vsum communem Ecclesiarum Hispania; quod ordinarie facta est nominatio ita.

³³⁵ Nihilominus tamen tenendum est, non posse examinatos in genere deputari, ita vt successores seu subrogati comprehendantur, sed solum comprehendendi tunc stantes, quod videtur esse de mente Concilij, nam cum velit examinatos in Synodo diocesana ab ordinario proponi, qui Synodo satisfaciant, & ab ea probentur, videtur velle eos in particulari, & nominatim deputari. successores enim cum sint incerti & incogniti, non possunt recte probari. Nec t^o obstat, quod obtinens predicta officia, & præbendas soleant esse personæ doctæ, & qualificatæ, nam licet ita soleat esse, potest tamen id in aliquibus deficere, & quamvis sint docti, possunt esse malæ, seu nimis amplæ conscientia; & malæ vitæ, & morum, & e contra. Et demum satisfactio & approbatio debet esse de personis in particulari, non in communi, & in genere.

³³⁷ Et ita in Concilio t^o provinciali Mediolan. 5. par. 3. tit. quæ ad Synodum attinent, dicitur, quod in Synodo ab Episcopo proponantur examinatos nominatim, & de his probandis suffragia recte ferantur. Et in Archiepiscopali Bonon. Card. Paleotti, seu de Bonon. Ecclesiæ administratione, par. 4. de Synodo diocesana, nu. 28, pag. 208. ponitur forma deputandi examinatos in Synodo hoc modo, quod lecto decreto Concilij Trid. de eligendis examinatos. tunc subiungunt, Nos igitur Gabriel, & c. hoc decretum exequi cupientes proponimus vobis RR. NN. NN. NN. qui nominatim (inquit) promulgantur, placent vobis? Secretarius autem accipit vota à Synodo, & dicit, Si quis est, cui non placeant, assurgat, & ad Illustriss. Archiepiscopum accedat. Et t^o Prosper de Augustino in appen. ad summam Bullarij, par. 2. verb. Synodus diocesana. pag. 596. ait, quod pro examinatos. probandis suffragia ferantur, & electi nominatim promulgentur, & quod de hoc S. Congregatio Concilij Patriarchæ Venetiarum sic rescripsit: Illustris & Reuerendissime Dn. vti frat. consultat. amplitudinis tuæ super examinatos in Synodo approbandis, sic respon. di. congregatio S. Tridentini Concilij interpres, nempe examinatos, qui ab amplitudine tua proposti fuerunt à Synodo, tam per vota secreta, quam aperta posse probari: itaque amplitudo tua eum modum in probatione seruari faciat, quem magis expedire iudicauerit, quod reliquum est Deum illi quam beneficentissimum precamur, Roma die 11. Iul. 1592. amplitudinis tuæ Illustriss. & Reuerend. vti frat. Hieronymus Cardinalis Matthæus. Quæ declaratio est impressa in Synodo Veneta celebrata in mense Sep. 1592. pa. 46.

³³⁹ Et in terminis t^o ita censuit Sacra Congregatio Concilij in vna Toletana de anno millesimo quingentesimo nonagesimo quarto his verbis: Exponitur in diocesi Toletana ab annis quatuordecim circa nullam fuisse celebratam Synodum diocesanam, in vltima vero, quæ fuit celebrata de Anna 1580. fuisse deputatos certos examinatos Synodales, ex quibus aliqui diuersis occupationibus detinentur, alij vero promouit, & aliqui mortui sunt, ultra præfatos fuerunt deputati in genere auditores consilij ipsius Archiepiscopi absque certa expressione personarum, queritur nunc, an ista deputatio auditorum sic generice facta valeat, vel non, & dato quod valeat, an comprehendantur deputati examinatos Synodales, illi tantum auditores, qui tempore Synodi erant, an vero ceteri, qui fuerunt in locum illorum subrogati, & præsupposito, quod comprehendat etiam audito-

2. Tom.

res subrogatos, an concursus factus cum tribus ex istis auditoribus, vna cum aliis nominatis ab Archiepiscopo Toletano, absque eo quod à Synodo approbati sint, valeat. Et omnia prædicta queruntur ad effectum videndi, si collationes factæ de parochialib. præuis talibus concursibus teneant, vel potius ad Sedem Apostolicam sint deuolutæ. Ad primum Congregatio Concilij censuit valere, si tamen in Synodo ab Archiepiscopo auditores proposti fuerint, & ab ea probati. Ad secundum minime comprehendendi subrogatos. Ad tertium non valere, & ideo collationes factas inualidas esse, easque ad Sedem Apostolicam esse deuolutas. Hier. card. Matthæus.

Et idem tenuit t^o Rota in d. Toletana parochialis de Alcaudete, 10. Maij 1596. coram D. Arigono, & 16. Decemb. eodem anno coram D. Corduba, & 2. Maij 1597. coram D. Lita, vt in decisionib. seqq.

Toletana parochialis t^o de Alcaudete
10. Maij 1596.

401

Cum Hieronymus de Leyua prouisus fuisset de parochiali Ecclesia de Alcaudete, in cuius prouisione, quæ erat facta ad sui supplicationem, multa fuerunt narrata, & controuertebatur super illorum iustificatione, propterea dubitanti, an dicta gratia esset iustificata, qua dubitatione propostæ fuit resolutum omnia esse iustificata, nam vacationem huius parochialis per obitum Petri Zarate de mense Decembr. 6. de anno 1564. fuit dictum probari per plures testes deponentes de publica voce & fama primus super quinto, secundus, tertius, & quintus super primo, quæ probatio sufficit ad hunc effectum, Bartol. in l. 2. §. si dubitetur, ff. quemad. testam. apertiant. Tams in decis. 75. serenissimum Cardinalem ab Austria tunc temporis non adeptum fuisse possessionem Archiepiscopi probari per fere omnes testes super 2. art. & licet deponant de publica voce, & fama, tamen vnâ narratiua dicatur iustificata, non requiritur plena, sed sufficit etiam semiplena probatio, ad tradita per Egidium in decis. 116. cir. ff. qualitates Hieronymi, nempe doctoratum, & presbyteratum, & esse oriundum ex diocesi Corduben. per tres testes similiter deponentes de publica voce & fama. Bald. in l. prouidendum. C. de postul. Alexan. in add. ad Bart. in l. de minori. §. plurimum. col. fin. in verb. vana vox. ff. de questionibus Caputaquen decis. 277. par. 1. imo respectu presbyteratus existant duo testes, qui dicunt, vidisse illum celebrare Missam. Valorem annuū istius parochialis non excedentē ducatos 2660. per testes super 5. art. deponentes de publica voce & fama. Egid. in decis. 675. Putens decis. 29. incip. in vna Colon. libro primo, & perficiunt tempus obente gratia. Cassa. in decis. 19. in fin. supra reg. Non obstat, Hieronymum non esse oriundum, de ciuitate Corduben. prout continetur in literis expeditis, sed esse ex diocesi, quia in supplicatione dicitur tantum presbyter Corduben. quæ supplicatio debet attendi, tanquam prima matrix, Bart. in leg. Sempronius. ff. de lega. 2. & in l. si libarius. n. 9. ff. de reg. iur. Alexan. & las. in l. si quis ex argentariis. §. prætor. ff. de eden. & expedientes non possunt præiudicare partibus in expeditione literarum. Caputaq. in decis. 217. lib. 1. circa aliam difficultatem, quod dispositio huius parochialis spectaret Sedi Apostolicæ, iuxta constitutionem felic. record. Pij Papæ V. prout ipse Hieron. narrat, domini dixerunt, hoc quoque esse verificatum, quia cum ex examinatos Synodalibus adhuc viuerent, extarent tres, & iuxta formam Concilij Trident. t^o eff.

R 3

24 c. 18. ad minus debent intervenire tres, & tamen in ex-amine Michaelis non interfuit, nisi unus, merito ob-
 no. servatam formam fuisse factum locum reservationis,
 de qua in d. constitutione, & nihil referre, quod nota-
 rius in instrumento concursus afferat omnes illos exa-
 minatores, qui intervenierunt, esse Synodales, quia in hoc
 non est standum notario, cum et non credatur, nisi de his,
 de quibus fuit rogatus. Si non autem in auth. de tabel-
 lio. Innocen. in c. 1. sub n. 5. de si. infra. ultra quod contra-
 rium apparet de ipsa met. deputatione facta in ultima
 Synodo, in qua sunt descripti omnes examinatores, quo-
 rum unum tantum constat intervenisse. Non obstat,
 quod in Synodo fuerunt etiam deputati examinatores
 consilii Archiepiscopi, & quod in hoc examine inter-
 venerint tres Consilii, quia non erant ex illis, qui tunc
 fuerant deputati, sed alij, qui successerant in officio, quos
 successores & subrogatos, deputatio minime comprehen-
 debat, prout fuit resolutum in Congregatione Concilij in
 alia Tolerana, & quatenus etiam illos comprehendisset,
 fuit dictum, ex quo intervenierunt alij, qui non fuerant
 approbati in Synodo, ideo concursus, & examen ex hoc
 quoque capite fuisse nullum, & invalidum, & collatio-
 nem devolutam fuisse ad Sedem Apostolicam, ut in ead.
 decis. Tolerana. Nec supradictis obstat decisio facta in
 causa Placentina parochialis de Malpartida, in qua
 fuit dictum Episcopum posse deputare alios examinato-
 res, quia loquitur in casu, quando non extarent amplius
 examinatores Synodales, quod non erat in casu, de quo
 agitur, cum tunc temporis tres alij extarent. Et eo magis
 quam plures ex dominis veniebant in hanc sententiam,
 quia cum infra terminum edicti plures alij se opposue-
 rint, & se describere fecerint, ut apparet quoque ex instru-
 mento ipsiusmet concursus, ideo examinatio Michaelis
 concursus non debebat statim eadem die, qua fuit incep-
 tus claudij, prout fuit clausus, sed erat expectandum per
 aliquot dies videndi gratia, si alij oppositores volebant se
 examini subicere, nam si à die finis termini, de quo in
 edicto usque ad diem, in quo fuit ceptus, & apertus con-
 cursus, & examinatus Michael, fuerat elapsum tempus
 unius mensis, infra quod tempus, illi alij oppositores ha-
 bebant iustam causam, de non comparendo. Ad primo
 subiciendum examini tanto magis erat expectandum
 post examen Michaelis, ut alij quoque possent venire ad
 se examinandum, & praesertim, ita erat faciendum, quia
 prout deponunt testes, quando existant plures oppositores,
 examen durat per plures dies, & non omnes simul exa-
 minantur, primus & secundus testes repetiti, iuxta 29. in-
 terrogatorium.

In eadem 16. Decembr. 1597. coram
 D. Corduba.

Dominus steterunt in decisio non fuisse servatam formam
 Concilij in concursu, de quo agebatur, quia non solum in
 eo non intervenierunt tres examinatores Synodales,
 prout requirebatur, quinimo fuerunt adhibiti alij non Syn-
 odales, quod illud annullant, prout declaravit Illu-
 strissimi Cardinales Concilij Trident. interpretes, ex a-
 ctis enim per Dom. Michaellem praesentatis constat, ex
 sexdecim examinatorebus deputatis in Synodo, de anno
 1580. solum intervenisse D. Anton. de Conarr. scholasti-
 cum, ex quo Hieronymus habet intentionem suam fun-
 datam, eo ipso quod ostendit in eo concursu intervenisse
 examinatores non Synodales, Alexan. conf. 55. n. 12. lib.
 5. Deci. conf. 483. n. 5. Sylus. Aldobran. conf. 113. n. 26.
 nec tenetur probare, id quod est de intentione & replica

tuone Michaelis datus de iure in examinatorum de-
 fectu, vel impedimento, iuxta consilium O. ad 229. n.
 3. Curtius Senior conf. 72. n. 1. Rum. conf. 120. n. 5. lib. 4.
 quod maxime procedere dixerit dominus, quia etiam tres
 examinatores, qui possent intervenire cum de mense A-
 prilis 1595. quo fuit concursus factus, residerent in ciui-
 tate Tolerana R. P. Ribadeneira, & R. P. Mariana, &
 Licentius Brumescia, & Moreion examinatores depu-
 tati in ultima Synodo, ut deponunt testes in summa-
 rio. n. 3. qui non se restringunt ad publicam vocem & famam,
 sed exponunt de publica reputatione, & tertius de visu.
 Sed quamvis ex adversa. pretendatur Brumesciam de-
 fuisse, esse examinatore in Synodalem eo ipso, quod fuit
 proutus de. canonicatu, hoc tamen non probatur, & sunt
 satis ad invicem comparabilia. esse quem canonicum, &
 examinatore, neque etiam apparebat de ulla incompa-
 tibilitate circa officium examinatore, & inquisitoris, ad
 quod D. Antonius Moreion fuerat assumptus. Verum
 quidquid in his sit difficultatem cessare debet, & respectu Pa-
 tris Mariana concludunt, de d. mense Aprilis 1595. fuisse
 se praesentem Tolero, ex quibus satis probata videbatur
 ista reservatio. Neque obstant testes in contrarium
 adducti, qui ultra quod sunt nulliter examinati, non
 probant sufficienter ad elidendam contrariam probatio-
 nem Hieronymi, quo casu non sufficit ordinaria, sed re-
 quiritur plena, & concludens probatio. Nec dominus
 placuit, quod eodem die, quo fuit inceptum examen, fue-
 rit clausus concursus, examinatus, & approbatus Mi-
 chael, & facta illi collatio, non vocatis, nec expectatis
 reliquis oppositoribus, qui intra tempus edicti fecerant
 oppositionem, at debebat saltem vocari, cum concursus
 fuisset dilatus per mensem, postquam erat transactum
 tempus edicti, prout iura postulant, & fert consuetudo,
 maxime observantia illius diecesis vocandi oppositores,
 ut deponunt testes in summa. n. 2. ad notatam per Abbe.
 in cap. quam graui. de crimine falsi. n. 2. Felip. in c. 2.
 n. 16. de rescript. Menoch. de praesumpt. libro 5. praes-
 lump. 20. n. 21. Aymon conf. 128. n. 2. Quae nimis festina-
 tio non arguit eam fidem bonam, qua in similibus actio-
 nibus desideratur, pro quo fundamento non parum facit,
 quod prima scriptura data concursus erat absque die
 affixione edictorum, ut non posset cogi, an concursus
 fuisset factus intra tempus legitimum, necne, & postea
 sequuta decisione coram Reuerendo. P. D. meo Decano
 fuit data alia nova cum assertionem notarii, quod tempus
 edictorum durabat usque ad diem 8. Martij, sine eo ta-
 men, quod notarius dicat, quo die fuerunt affixa edicta,
 quod ad eius solius officium spectabat, & de quo fidem
 facere tenebatur. Cum vero scriptura concursus fuerit
 data parti, & super ea disputatum, notarius nihil potuit
 addere, & si addat, ei non credatur, nisi probato coram
 iudice errore, Caputagen. decis. 247. par. 2. Decius in
 l. si librarius. n. 7. vers. secus si fuit data copia parti de
 reg. iuris. & multo magis considerato, quod est ius in tem-
 pore, quod casu minime statuitur, notatio circa tempus
 omisum, Dec. ubi supra. n. 6. ver. in quo est adverten-
 dum. Alexan. conf. 80. n. 3. lib. 6. Caputagen. dec. 35.
 lib. 1. in manuscriptis. quoniam an. ceperint, vel non
 ceperint currere edicta, non est factum, sed ius, cum
 multa possent evincere, quae etiam saute af-
 fixatione edictorum illorum cur-
 sum incipere, aut ince-
 pium currere impedi-
 re possent.

14. In t eadem 2. Maij 1597. coram
D. Lita.

Domini tenuerunt remissoriam. Michaeli esse dene-
gandam moti rationibus infra scriptis. Primo, quia ex
decisionibus huc usque factis satis superque constat de
iustitia sententiarum contra eum latorum, quo fit, ut pe-
nitentia huius remissoris, quae ex sui facie studiose concepta
videtur ad evitandas dictas decisiones, non caret maxi-
ma suspitione calumniae, propter quam indistincte de-
negari solet. Roma. consil. 273. in fin. quem sequitur Feli.
in cap. de cetero. numero duodecimo de re iudicat.
contra Milis in suo repertorio. in verb. remissio.
verl. 4. Idem tenent Angelus, Paulus, Alexander, & alii
omnes in lide die. Tutor. si quis satisfacere cogatur.
Capitulum. decis. 63. libro 3. Severolus de remissioni-
bus cap. 6. & fuit tenum in illa Tolitana parvatis san-
guinis, 6. Novembris 1595. coram R. P. D. Millio, ca-
lumniosa enim arbitrarj potest ex variis circumstantiis
ad decisionem. Cassador. 3. de dilatio. & fuit dictum in
d. Tolitana, unde cum hoc in casu non una, sed plures
concurrant, grautes scilicet cause, additio illa temporis
in instrumento concursus per compulsum productum, quae
non aderat in instrumento eiusdem concursus extraiu-
dicialiter per prius in manibus R. P. D. Decani, in pri-
ma positione huius cause pro parte Michaelis, dato quod
Michael ipse est familiaris Archiepiscopi potens in il-
lus partibus, contempit mandatorum Rota, ut latius
infra dicitur, & adeo officialibus illis de partibus gra-
tus, ut pluribus descriptis pro concursu faciendo merue-
rit spreta omni iuris dispositione solus examinari, & eo-
dem tempore alius oppositoribus non expectatis, sed sta-
tim clauso concursu approbare, quod ut iam resolutum
fuit, fieri non potuit, stante maxime dispositione Concilij
Tridentini, sess. 24. c. 18. deo. Secundo, quia circa il-
los examinatores, qui interuenerunt, non deputatos in
Synodo, & propter quorum interuentum nullus fuit con-
cursus ipse, iuxta resolutionem Illustrissimorum inter-
pretum S. Congregationis Concilij, quam Rota secuta est,
non datur sumus, quod fuerint deputati per Archiepi-
scopum, & Capitulum loco Synodaliu absentium pro-
ut praeiudicatur ex parte Michaelis, nam licet testes do-
ponant de deputatione nonnullorum, & aliquos nomi-
nent, qui interfuerunt concursui, & sufficit pro victoria
Hier. vnum interfuisse, qui non fuerit deputatus, & sine
fama clarum est in beneficalibus non dari remissoriam.
Thom. de Thanis decisione. 6. Illustrissim. Paleotus
decis. 93. Rota diuersorum 183. par. 1. V. lra quod de ca-
li deputatione Archiepiscopi, & approbatione Capituli
constare deberet per scripturam, & de more Romanae Cu-
riae non datur remissoria pro his, quorum probatio habe-
tur, vel potest faciliter fieri per scripturas. Agid. dec.
9. num. 1. Felin. in cap. primo parum ante finem. de
appellatione. Rota decisio. 46. de testibus in antiquis.
Miles in suo Repertorio. in verb. remissio. versic.
6. qui allegat Romanum idem tenentem consilio 248.
Tertio, quia, stante relaxatione sequestri per Rotam,
iuxta clement. vnicam de sequestrat. possessio. & fructuum,
& illius intimatione Michaelis personaliter facta, ipse
met. auxilio provisionis Regi a obtinuit illius reuocatio-
nem, & quod petus est factio proprio, hoc est, ulteriori per-
ceptione fructuum, in hoc Rote decreta inexcusabiliter
contempnendo illam violatur, quo fit, ut eo ipso videatur
incidisse in penas. d. clem. hoc est amissionis iuris, quod
alias ei competeret, & excommunicationis: quo fit, ut tan-
quam excommunicatus, etiam vigore Bullae Coena Do-
mini, non sit in hac sua pretensione audiendus. Ad tex-
tum in c. fin. de exceptionib. in 6. ita glossa antepen. in

d. clem. vnica. ubi Ancha. n. 8. Imol. n. 7. & Vital. ibid.
in d. si quis autem. n. 1. & 4. de sequestrat. possess. &
fructuum.

Idem fuit t in proposito resolutum in vna Fanen.
parochialis, 28. Iunij 1596. coram D. Corduba, supra
adducta, dub. 12. n. 213.

Et obseruantia, t & consuetudo contraria, si qua
esset, non videtur rationi. multum conformis ex di-
ctis, vltra quod non potest esse praescripta, cum ta-
men sit contra ius stante declaratione S. Congrega-
tionis, nec videtur posse introduci, propter decretum
irritans d. constitutionis Pij. Viuxta dub. 5. par. c. 4.
nu. 173.

Et si praetenderetur t Concilium, quoad id in ali-
qua parte, seu provincia non esse a principio rece-
ptum, non videretur releuare, esto ita esset maxime
quoad concursus in parochialibus referuatis, seu affe-
ctis, nam cum Concilium det facultatem ordinariis,
aliis non habentibus facienda id eis concursum, & e-
ligendi magis idoneum, cui collatio fiat, cum isto
modo & forma, debent eam acceptare cum sua qua-
litate, ad l. 4. & 5. ff. de legatis. 2. & alias supra 5. parte.
capit. 4. num. 178. Et supposito, quod t in concursu fa-
ciendo in non parochialibus referuatis, ea forma sit
omnino seruanda, erit etiam seruanda in concursu fa-
ciendo in non referuatis, non obstante prete nsa non
receptione, nam non debent diuerso iure, censeri hu-
iusmodi concursus.

Et stante, quod deputatio t examinatorum in
genere, verbi gratia, lectorum, seu auditorum, &c.
non comprehendit successores, seu subrogatos, sed
solum tunc stantes, ut dictum est, videtur etiam con-
sequenter dicendum illos tunc stantes tempore de-
putationis, etiam dimisso officio lectoris, seu audito-
ris, sub cuius nomine fuerunt deputati, manent exa-
minatores.

Vnde inferitur t ad decretum Concilij Tridentini,
sess. 25. de reform. c. 10. ubi statuitur in singulis Con-
ciliis provincialibus, aut dioecesanis, aliquot perso-
nas, quae qualitates habent iuxta cap. statutum, de re-
scrip. in 6. & alioquin ad id aptas designari, quibus
praeter ordinarios causas deleganda a Sede Apostoli-
ca, & Legatis, ac Nuntiis committantur, &c. qui di-
cuntur iudices Synodales, ut similiter debeant depu-
tari, & designari nominatim, & in particulari, ut in
dict. Archiepiscopali Bononien. supra numero vige-
sinonono, pagina 208. ubi ponitur forma eos deputan-
di, & non possint designari in genere, verbi gratia,
canonici doctorales, obtinentes dignitates, &c. ita
ut successores comprehendantur, vel ad eos trans-
eat deputatio, sed solum comprehendantur tunc
stantes, & facit idem decretum, versicul. & si aliquem
interim. quamuis hoc male seruetur in hoc Episco-
patu Abulen. & credo etiam in aliis. Et t ita in ter-
minis tenuit D. Michael a Costa in lectura. cap. qua-
niam Abbas. de officio delegati. anno 1580. ubi do-
cuit, ex Concilio supra corrigi, ut plurimum deci-
sionem illius textus, nam si habens dignitatem depu-
tetur a Synodo, etiam expresso solo nomine digni-
tatis, post illius mortem non succedit in iurisdictione,
nec in deputatione successor in eadem dignitate,
sed debet succedere is, qui ab Episcopo cum con-
silio Capituli fuerit nominatus, usque ad futuram
Synodum, ut aperte declarat Concilium in dict. ver-
sic. & si aliquem. qua ratione si post mortem obti-
nentis dignitatem, qui fuerat deputatus a Synodo,
rescriptum directum iudicibus Synodalibus, & co-
rum cuilibet praesentetur coram successore in ea

dem dignitate, processus nihil valet ex defectu iurisdictionis, & ita, inquit, in practica fuit declaratum & obtentum in Regia Cancellaria Pinciana, in qua-
am causa Salamantina.

351 Et t facit declaratio S. Congregationis super dict cap. 10. quæ sic ait: *An is, qui tempore commissionis re- periebatur constitutus in dignitate, & designatus inter iudices Synodales, si eam resignauerit, possit de eadem causa cognoscere, vel potius is, qui eam dignitatem obtinuit, vel neuter, Congregatio censuit, die vigesimo primo Maij 1587. etiamsi eam resignasset, de eadem causa resignantem cognoscere posse, quia sufficit ab initio fuisse capacem, non autem resignatarium. Et refert Flamin. Parisius de resignatione beneficior. libr. 1. quæstion. 11. numer. 14. & Zuallus quæst. 666. & consonat Concilium provinciale Bononiense, tit. de iudicibus delegandis. versic. at si is. postum in d. Archiepiscopali Bonon. par. 4.*

352 Circa quod decretum t de committendis causis iudicibus Synodalibus, aduerto illud solum videri esse in usu respectu nuntij, seu legati, non vero Papæ, qui canonicis, & aliis personis in Ecclesiastica dignitate constitutis, etiam non deputatis in Synodo, solet causas committere, & executionem literarum Apostolicarum faciendo eos executores mixtos, & etiam auditores Rotæ, & auditor Cameræ faciunt eos iudices remissoriarum, & compulsozialium & liquidationum, &c. quod ex o provenisse existimo, quod Episcopi huiusmodi nominationes, & designationes iudicum factas ad Summum Pontificem transmittere non curant, ut præcipit Concilium, di. cap. 10. Sed & Nuntij Hispaniæ aliquando causas committunt personis in dignitate Ecclesiastica constitutis, etiam non deputatis in Synodo, maxime in curia Regia, ubi ipsi Nuntij resident, ubi etiam solent causas committere iudicibus Synodalibus aliarum diocesium in dicta curia residentibus. Quod non videtur conforme Concilio, sed potius contra illud, quod vult, ut quæque diocesis habeat suos iudices deputatos, saltim quatuor, ut in vnaquaque diocesi causæ committantur iudicibus illius diocesis, non alterius. Facit simile de confessorio approbato in vna diocesi, qui non censetur approbatus in alia, nec potest ibi eligi in confessorium, ut cēfuit S. Congregatio Concilij, ut dictum 5. part. capit. 8. n. 132.

Et circa dictum t decretum notandæ sunt sequentes declarationes. Prima, ibi: *Ad id aptos designare, quorum nominationem ad Episcopum quidē principaliter, non tamen privative quoad alios spectare Congregatio respondit: quia & ceteri, qui in Synodo interesse debent alios quoque nominare possunt, ut in dicto Concilio provinciali Bononiensi, supra versic. horum vero. Secunda, ibi: Aliquem ex designatis mori contigerit, habet etiam locum in diuturna absentia, quæ equiparatur morti. Tertia, ibi: Substituatur ordinarius loci cum consilio Capituli Congregatio. 26. Ianuarij 1588. censuit consilium requiri pro forma. Felin. in c. ex parte. de const. quod consilium ordinarius non poterit prætermittere, sed non tenetur illud sequi. Consonat cum his declarationibus dict. Concil. Bononiense. versic. quod si ex designatis.*

23. Principaliter dubitatur, an requiratur pro forma, quod examinatores t iurēt se quacunque humana affectione postposita fideliter munus executores, ut dicitur in dict. decreto Concilij, c. 18. versic. in-
rentque. & alioquin examen, & concursus coram eis facta nulla sint.

In quo respondetur t affirmatiue, ut apparet ex d. decreto, maxime stante decreto irritante prouisionibus aliter factas, de quo in fine d. decreti. & in constitutione Pij V. & tenuit Rota in illa foro Sépronien. supra adducta dub. 3. n. 133.

356 Sed hic t se offert difficultas, quando, ubi, & quomodo præstandum sit hoc iuramentum, & dico breuiter expedire, ut publice in Synodo, quo primum tempore delecti sunt, hoc iuramentum præstent (quamuis hoc non existimem necessarium) ut dicitur in Concilio provinciali Mediolanensi. 5. par. 3. tit. de examinandi ratione. ibi: *Iuraturi quo publice in Synodo, quæ primum tempore delecti sunt, sese obstrinxerint, memores, &c. Et in d. Archiepiscopali Bononiensi. d. part. 4. de Synodo diocesis an. n. 28. ubi ponitur forma huius iuramenti, sic dicitur: Tunc illi qui denunciati sunt examinatores, & presentes adsum singuli vocati a magistro ceremoniarum, & deducti, in manibus Illus. Archiepiscopi iuramentum præstant in hunc modum, Ego N. deputatus in presente Synodo examinatore eorum, qui eligentur ad parochiales Ecclesias, iuro me fideliter hoc examinandi munere perfuturum, reiecto omni humano respectu, ita me Deus adiuet, & hac sancta Dei Evangelia.*

Ex qua formula, t & ex d. decreto Concilij d. c. 18. ibi: *Ad sancta Dei Evangelia.* apparet huiusmodi iuramentum præstandum esse tactis Evangelij, & faciunt, quæ de professione fidei dixi supra 3. part. ca. 3. dub. 20. a numero 69 & aliàs non seruaretur forma Concilij. Apparet t etiam non esse opus istud iuramentum præstare in quolibet examine, & concursu, sed satis esse iuramentum generale, semel præstitum de fideliter exercendo munere examinato-
ris, &c.

24. Principaliter dubitatur, an ubi concursus, & examen nõ fuit factum legitime, iuxta formam Concilij, vel quia examinatores non erant legitimi Synodales, vel quia interuenit aliquis non Synodalis, vel quia non approbarunt, & fecerunt relationem, quoad omnes qualitates necessarias, vel quia non fecerant iuramentum a Concilio requisitum, vel aliàs, gratia, & prouisio Apostolica facta in fauorem illius, qui præstauit approbationem, & literas ordinarij, quib. testatur concursum factum legitime, & ex approbatis se illum tanquam magis idoneum elegisse, iuxta formam Concilij, sit valida, & bona, an vero surreptitia & nulla.

361 In quo videtur dicendum, non esse surreptitiam, sed validam, præsertim stantibus clausulis generalibus. Etiam si specialiter, vel aliàs generaliter reseruata existat, quia ipse prouisus, non narrat concursum legitime factum, sed solum præstare literas testimoniales ordinarij, id testantis, quibus Papa dans fidem, sic ait: *Nos tibi, quia dilectis filius examinatorebus in Synodo diocesana, iuxta formam Concilij Tridentini deputatis, seruata forma Concilij huiusmodi in concursu aliorum examinatus, & idoneus reperiuit, & testimonio ordinarij de vita, & moribus prædictis, ac idoneitate commendatis.* Vnde ista non est narratiua partis, sed ipsius Papæ, & sic non eget iustificatione. Nam t licet narratiua papæ de facto alieno, in qua fundatur gratia, non probet, nec faciat fidem, nisi scribat motu proprio, Nauar. dicens communem in c. si quando de resc. exception. 8. n. 5. Ant. Gab. de probat. conclus. 2. Rota decisio. 154. numero 4. par. 2. diuersorum. Masc. conclusio. 622. numero 3. & 1233. a numero 52. Farinac. de testib. quæst. 63. a numero 98. & 157. Tufchus conclusio 62. litera P. tom. 6. tamen narratiua ista non est de fa-

de facto alieno omnino, sed de facto proprio, nempe illud sibi innotuisse testimonio ordinarij, & sic intrat *clementi. 1. de probationib. & facit decisio Bonon. canonicatus de anno 1591. de qua supra 6. par. c. ap. 2. num. 181.*

363 Et t creditur principi asserenti fuisse informatum de aliqua. Socin. *consil. 87. numero 18. volumine 3. Alexand. consil. 15. numero 3. volumine 5. Grammaticus decisio. 104. numero 228. l. 32. titul. 16. partita 3. & ibi Gregorius Lopez gloss. penultim. Mascard. diff. conclusio. 622. numero septimo, & conclusio. 1233. numero sexagesimo octavo. Farinacius supra numero 110.*

364 Et facit etiam t resolutio in causa Parmen. iurif. patronatus 9. Maij 1594. coram Domino Corduba, in qua fuit tentum, Papæ assertionem dicentis sibi innotuisse aliquam Ecclesiam esse de iure patronatus aliquius, & sic illud præservantibus probare, ex d. *clementina 1. Crescen. decisio. 2. de renuntiatione. Achilles 10. de probationibus Gabriel. dicta conclusio. 2. maxime si motu proprio, & ex certa scientia, quia tunc enim etiam de facto alieno facit fidem. Gabriel supra numero quinquagesimo tertio. & cum non constet, an sit ex fundatione, & donatione, vel non, credendum esse, esse ex fundatione, quia Papa tale esse declaravit, cum præservari voluerit non ignarum dispositionis Concilij, sessione vigesima quinta, de reformatione, capit. 9. &c.*

365 Sed in contrarium facit primo, t quod licet statum est dictæ assertioni, & narratiuæ Papæ, nempe sibi innotuisse dictam approbationem testimonio ordinarij, & sic ille prout non teneatur amplius iustificare dictam suam approbationem, iuxta dicta, & *decisionem 171. numero tertio & sexto parte prima diversorum. vbi quod super narrata consuetudine Papa fundat intentionem suam, tunc statum eius narratiuæ, donec contrarium probetur, tamen constando de contrario, nempe dictam approbationem non fuisse factam legitime, & iuxta formam Concilij, prout Episcopus perperam testabatur, d. gratia & prout non videtur subsistere, ex quo fundatur falsa causa de approbatione legitima, & falso testimonio, ad dicta supra 1. par. cap. 5. a numero. 502. de expressione falsa in gratia motu proprio, & dictam *decisionem centesimam septuagesimam primam. num. 6.**

366 Secundo faciunt t verba Concilij *dict. capi. 18. ad finem*, ibi: *Alias provisiones omnes, seu institutiones præter supra dictam formam futuræ surreptitiæ esse censentur, &c.* Quæ verba etiam provisiones Papæ comprehendunt, Rota *decisione 48. numero 3. par. 1.* Vnde t hæc pars videtur verior, & ideo oportere in supplicatione apponere clausulam, *Etiamsi forma Concilij non sit recte observata, &c.*

368 25. Principaliter dubitatur, t an examinatorebus qui ex dicto decreto Concilij *cap. 18. vers. caueant*, nihil prorsus occasione huius examinis, nec ante, nec post possunt accipere, (quacunque etiam immemoriali consuetudine non obstante, vt censuit S. Congregatio.) Alioquin simoniæ vitium, tam ipsi, quam alij dantes incurrunt, à qua absolui nequeunt, nisi dimissis beneficiis, quæ quomodocunque, etiam antea obtinebant, & ad alia in posterum inhabiles redduntur, quod etiam habetur in dicto Concilio provinciali Mediolanen. quinta parte tertio titul. de examinandi ratione. *vers. examinis causa.* possit nihilominus aliquod stipendium, seu

merces pro suo labore duci, præsertim ex fructibus beneficij.

In quo videbatur t dicendum posse, cum dignus sit mercenarius mercede sua, *cap. cum secundum Apostolum. de præbend. nec videntur posse cogi hoc munus subire, sine stipendio, ac præmio.* Et t ita vti licitum, & Concilio Triditino non contrarium statuitur in Concilio provinciali Compostellano, *actione 2. decret. 3. vbi sic dicitur: Quibus (scilicet examinatorebus) munus suum ex eiusdem Concilij sententia fideliter exequentibus equam laboris mercedem prælati suæ recte conscientia arbitrio subeant persolui, quæ omnia expensis beneficij vacantis fieri debent.* Et in dicto Concilio provinciali Toletano, *actione 2. decreto 24. vers. horum vero.* vbi t sic dicitur: *Horum vero examinerum cuiuslibet pro muneris suscepti labore ordinarius post beneficij collationem, ex reditu Ecclesie vacantis, qui aliqui rectori debeantur, iustam aliquam mercedem eius arbitrio reddi curabit, cum & dignus sit mercenarius mercede sua.* Et t ita practicitur in hac provincia Compostellana, & Toletana, & tenet Petrus Nauarra de *restitutione, libr. 2. capit. 2. num. 188.* & nouissime Petrus Ledesma d. 2. par. *summa tract. 7. cap. 1. 7. conclusio. circa 13. difficultatem*, dicens esse communem sententiam omnium Doctorum, & vsum communem omnium Ecclesiarum Hispaniæ, &c.

Et ad dicta verba t Concilij potest responderi, quod intelliguntur, quando examinatores aliquid accipiunt extra stipendium, vel quando aliquid datur examineribus pro approbatione obtinenda, quo casu, licet committatur confidentia, quia iste casus non comprehenditur, neque in ratione, neque in verbis constitutionum Pij Quarti, & Quinti de confidentia, committitur tamen simonia, nam per approbationem factam in concursu acquiruntur approbato ius ad beneficium, & pro illo beneficio, & pro illo iure spirituali fuit datum, vt ex Nauarro *consil. 67. vers. ad quartum de simo. tradit Flam. Paris. de confidentia. q. 48. sequitur Cerola in praxi. Epis copali. 2. par. verb. dimissoria. §. 7.* & ita interpretatur Ledesma *vbi supra.*

Nihilominus tamen t dicendum est contrarium, ex dicti Concilij decreto, *vers. caueant*, vbi id etiam prohibetur, & ita censuit S. Congregatio Concilij in declaratione Gerunden. supra adducta *preced. parte, cap. 1. numero 77. ad primum.* & in illa Abulen. supra adducta *5. parte. capit. 7. numero undecimo ad secundum* quæ sunt omnino videnda, & in vna Salernitana, quæ sic ait, *Non potest ordinarius statuere aliquod stipendium, etiam minimum examineribus deputatis in Synodo pro concursu parochialium, & si Synodus diocesana secus statuerit, decretum esset irritum & nullum.*

Et hoc idem t videtur velle d. Concilium provinciale Mediolane. *5. d. vers. examinis causa.* vbi sic dicitur: *Examinis causa occasione, nihil quicquam, ne minimum quidem, neque vero post accipiant, aliqui sciant, &c.*

Quod est t conforme iuri antiquo, tum quia cum ex provisionibus, & collationibus beneficiorum, non possit aliquid accipi vilo modo, nec sportulæ, vt supra diximus *parte precedenti, d. ca. 1. a numero septuagesimo quinto*, ita nec ex examinibus, quæ sunt preparatoria ad provisionem, facit capitulum *quando 24. distinctio.* Tum, quia t in iudicijs Ecclesiasticis prohibentur sportulæ, *ex cap. cum ab omni. fin. de vita & honestate clericorum.* vt statim dicam, & dicti

examinatores sunt quodammodo iudices, Suarez de religion. tractat. 3. libro 4. capitulo vigesimo secundo, numero 17.

378 Ex quibus cessat ratio in contrarium adducta, & recte possunt examinatores cogi hoc munus gratis subire, cum sit munus publicum, & a S. Concilio Tridentino inductum, facit dictum capitulum finale, de vita & honestate clericorum, & capitulum statutum, de re scriptis, in sexto.

379 Poterit tamen Episcopus, si sponte velit, aliquid primum, seu stipendium eis de suo dare, hoc enim nullibi videtur prohibitum.

380 Et multo minus possunt Episcopi, seu eorum vicarii assistentes examinibus, cum examinatribus aliquid accipere, seu sportulas, ex huiusmodi examinibus, primo ex allegatis dicti cap. 1. precedent. part. 2. dicti num. 75. quia cum non possint aliquid accipere, seu sportulas, ex prouisionibus, & collationibus beneficiorum, ita etiam non possunt accipere ex examinibus, quæ sunt preparatoria ad prouisionem, vt dixi.

381 Item, quia accipere sportulas, seu propinas iudices Ecclesiasticos, est contra ius canonicum, vt tenet Ioan. Andreas, & Abb. n. 9. & 10. & alij in d. c. cum ab omni. tit. de vita & honestate clericorum. per illum textum gloss. in clem. statutum. verb. ex iurisdictione. de elect. & ibi Bonifacius num. 45. Neuzanis in Sylua nuptiali. in tit. iudican. pro communi. numer. 97. Grauatius ad Vestrum in praxi, lib. 7. cap. 1. numer. 31. & communiter Dd. vt inquit ipse Abbas ibi, Angelus in summa, verb. index. §. 15. Syluest. eodem verb. index. l. 1. §. 8. & 10. Armilla eodem num. 6. Roman. singulari 180. & Corsetus in suis singularibus. verb. sportula. maxime in Episcopis seu ordinariis, qui habet redditus sui Episcopatus, seu Ecclesiæ, vt subeant onera omnia, & officium, quod eis incumbit, propriis oportet explere stipendiis, Cofinas in pragmatica sanction. tit. de elect. §. & vt omnia. verb. scripserint. Sardus de alimentis, tit. 1. quest. 64. num. 1. & 2. Et Episcopi ideo possident Episcopatum redditus, vt suo sumptu iustitiam ministrare faciant. Segura de Aualos in directorio iudicum Ecclesiasticorum. part. 1. cap. 14. numer. 39. Suarez de religion. 1. tom. tract. 3. lib. 4. cap. 20. num. 15. quidquid in ordinariis aliquid dicant, vt per Cardinalem in d. Clem. statutum, v. 4.

382 Et quando demus valere consuetudinem in contrarium, nempe exigendi sportulas, seu propinas, vt tenet Speculator 1. par. tit. de salariis, num. 9. & 13. Vestrius supra num. 13. & sequuntur Segura de Aualos d. cap. 14. num. 36. Flores quest. 8. §. 4. numer. 8. & Pater Molina de iustitia. 1. tom. tract. 2. disput. 84. & videtur tenere Cerola in praxi Episcopali. 1. par. verb. trigesima. dicens, hodie indifferenter videri obseruari in curiis spiritualibus accipi quotam litis, seu sportulas pro munere iudicandi, & 2. parte, verbo, delegatos, dicens, sic se habere consuetudinem, & communem vsum, omnes delegatos sumere propinas pro quolibet actu, imò trigessimam pro decretis, & sic vidisse praticari, &c. & verbo, Episcopi, §. 16. vbi ait, quod licet Afflictus in constitutionibus iudicialibus, notab. 3. numero quarto dicat Episcopum, seu vicarium, non posse accipere duos ducatos, vel aliquid pro actu pro ferenda sententia, nec valere consuetudinem in contrarium, & ita se consuluisset Archiepiscopo Neapolitano, tamen videt ipse Cerola obseruari oppositum vbique. In quo tamen contrarium, quod non valeat talis consuetudo, tenet Abbas vbi supra numero decimo, per

illum textum gloss. & Bonifacius supra. Romanus, & Corsetus Colmas, verb. consuetudinis. Neuzanis §. ampliatione. & Syluester vbi supra, & Felinus in cap. ad Apostolicam de simon. num. 2. ad fin. dicentes communem. Tamen ratio in proposito non est, aut vix esse potest consuetudo præscripta, cum ad summum inceptum à tempore Concilij Tridentini, ex quo introducta sunt huiusmodi examina, & concursus.

Et consuetudo, in qua sunt Episcopi, & eorum prouisores exigendi aliquas sportulas, si est proprie consuetudo, vt quia viget in aliquo Regno, seu prouincia, vniuersimode debet esse ad minus quadraginta annorum, vt sit præscripta, prout debet esse contra ius canonicum, ex cap. fin. de consuetudin. vbi notant Dd. præcipue Rochus section. tertia, numero 35. & sequenti.

Si vero non est proprie consuetudo, sed præscriptio, vt quia non viget, nisi in vno Episcopatu, ad tradita per relatos supra quinta parte cap. 4. numero 73. vel esto viget in Regno, vel Prouincia, est difformis, quia in vno Episcopatu exigitur quantitas, & in alio alia, & in alio alia, &c. (Nam ratio consuetudo non inducitur ex actibus difformibus, seu in his, quæ vario modo obseruata fuerunt, Bartolus in leg. 2. num. 22. ff. solut. matrimon. Aymon consil. 96. nu. 5. & 134. num. 20. & 313. num. 4. Menoch. consil. 8. nu. 17. volum. 1. Rota decisi. 338. num. 3. par. 1. & decisi. 19. nu. 6. & decisi. 72. num. 28. & 29. par. 2. diuersorum.) Tunc debet esse immemorialis cum resistat ius commune, & non adsit titulus, ex cap. 1. de prescriptionibus. in 6.

Ultra quod stando in primo fundamento nulla consuetudo, etiam immemorialis excusaret, cum sit materia, seu species simoniæ, ex adductis d. cap. 1. precedentis partis, à num. 75. & Suarez de relig. tractat. 3. lib. 4. c. 48. & c. 29. sub nu. 3. quamuis valere consuetudinem in his, quæ prohibentur, vt simoniaca iure humano, velit Villar del patronado de Calatayud. 4. par. §. 3. n. 36. & Lessius de iust. & iur. lib. 2. c. 3. n. 31. 49. 58. 59. & 62.

Ex dicto decreto Concilij videtur plane prohiberi examinatribus, quicquid datur occasione examinibus, siue ante, siue post, etiam gratuito, & liberaliter, & ad captandam beneuolentiam, & etiam si sit modicum, quicquid dicat Cerola prima parte verb. parochia, §. secundo, dubio 11. & 2. p. verb. dimissorie. §. 7. & Petrus Ledesma supra, id enim recte potest prohiberi à Concilio, tanquam vitium simoniæ, propter ordinem ad beneficium, estque simonia, quia prohibita à iure positio, iuxta dicta supra 1. parte cap. 2. à num. 8. Suarez de religion. 1. tom. tract. 3. lib. 4. cap. 7. num. 4.

Pro conclusione ratio & summa huius capituli, & materia, operæ pretium duxi hic ponere, quæ de examine per concursum habentur in Concilio prouinciali Bononiensi. primo supra allegato facto ab illustrissimo, doctissimo, & pientissimo Cardinali Paleoto primo Archiepiscopo Bononiensi. Anno Domini 1586. & Romæ à S. Congregat. Concilij Illustrissimorum Cardinalium approbato, vt in eiusdem præfatione dicitur, & habetur ad finem illius, his verbis: Superiora omnia Synodi huius prouincialis decreta recognita, & approbata fuerunt à Sacra Congregatione Concilij Tridentini. Hieronym. Cardinal. Matthæus. Ibi enim continentur omnia fere, quæ à nobis tradita sunt (ex quo summo opere confirmantur) sumpta, ex ipso Concilio Tridentino, & eius mente,

mente; & ex declarationibus S. Congregationis, & traditur forma in huiusmodi examinibus, & concursibus servanda.

Quod Concil. ita habetur in dicta Archiepiscopi Bononien. par. 4. de examine per concursum. Ex omnibus Ecclesiasticis functionibus, cum illa, quae in Sacramentorum administratione, ac morbis animarum curandis versantur, ceteris utilitate, mysterio, ac potestate vi praestare censeantur, merito sacrum Concilium priusquam huiusmodi munera aliquibus committantur, de illorum meritis diligentius, ac maturius deliberandum duxit. Nam si in secularibus certaminibus, non iis, qui aut nobilitate, aut divitiis, aut ornatu splendido antecellunt, palma brevique decerni solet: sed iis, qui pugna, aut cursu ceteros superant: sic in sacra hac, spiritualique militia, non eos belli Duces, aut castrorum praefectos designandos, Concilium statuit, qui sponte currentes pugnent, quasi incertam, ac veluti aërem verberantes, sed qui collato cum aliis morum, & doctrinae praefos, se illis prudentia, scientia, ac bonitate praestantiores ostenderint. Hinc igitur quamvis sapienter admodum eodem fuerit Concilio sancitum, ut illi ad parochiales Ecclesias tantum admittantur qui initio ante per concursum examine, ceteris digniores fuerint renuntiati. Quoniam tamen multa frequenter ad hoc saluberrimum Synodi consilium impediendum, aut implacandum, à nonnullis obrudi solent: Synodus nostra provincialis, ut difficultates huiusmodi, seu callida multorum inventa prorsus amoveantur, hac quae sequuntur, ex eiusdem Tridentini Concilii sententia subiicienda esse decrevit.

De edicto proponendo.

IN primis enim quoties vacare parochialem aliquam Ecclesiam contigerit, tunc mandata habita nomina vacationis parochialis, edictum per Episcopum, vel eius vicarium generalem vel vultus cathedralis, & vacantis Ecclesiae, aliisq; publicis locis, si videbitur, proponi, in eoque omnes convocari, qui se post decem dies ab afflictionis tempore, examini per concursum subicere voluerint hac forma, videlicet.

Forma edicti.

VAcante parochiali Ecclesia, S. N. nostrae diocesis, cupientes eidem de idoneo providere Rectore, atq; sacri Concilii Tridentini decreta pro viribus Deo adiuvante exequi, tenore praesentium requirimus, & monemus primo, secundo, tertio, & peremptorio omnes, & singulos presbyteros, & clericos volentes ad examen per concursum faciendum se praesentare, ac omnes volentes clericos ad id aptos nominare quatenus infra decem dies proxime futuros à die executionis praesentis edicti computandos, debeant in actis notari, & inscripti. N. nostrae Curiae describi facere eorum nomina, cognomina, etatem, & patriam, ad effectum, ut de eorum natalibus, vita, moribus, & aliis rebus ad vacantein Ecclesiam gubernandam opportunis, iuxta decreta dicti sacri Concilii inquiri, & transacto constituto tempore examinari possint. In quorum fidem, &c. Dat. &c.

De quibus beneficiis edictum sit proponendum per concursum.

HOc edictum non ad dignitates canonicas, aut beneficia simplicia pertinet, nec ad beneficia regularia

qua regularibus conferri consueverunt, neque ad permutationes beneficiorum, neque ad Ecclesias iuris patronatus laicorum, nisi aliter in ipsa fundatione tantum existeret. At ubi Ecclesia parochialis iuris patronatus Ecclesiastici fuerit, aut etiam partim Ecclesiastici, partim laicorum, etiam si pro duabus partibus ad laicos pertineret, & pro una tantum ad Ecclesiasticum, erit edictum proponendum, debetque Episcopus cum nominatis à patrono Ecclesiastico saltem clericos ad concursum admittere, nisi in institutione, aut fundatione aliter tantum esset, tunc enim tantum debet praesentari examinari circa concursum, & approbati ab Ordinario, etiam si institutioni, & fundationi repugnaret.

A quibus proponendum.

Proterea edictum hoc ab aliis Episcopis inferioribus non est proponendum, nisi omnimodam iurisdictionem Episcopalem haberent, nec ali cui subderentur, sed immediate sedi Apostolicae subiecti essent, ac nullius diocesis censerentur, propriumque territorium haberent, cum facultate congregandi Synodum, quam antea etiam coegissent, & in ea examinatores elegissent. Tunc enim in collatione parochialium, tum edictum, tum alia, quae ab Episcopis servari debent, erunt & ab ipsis observanda.

Quando edictum proponendum.

Non aliter licebit Episcopo diem examinis ad alium terminum progare, nisi qui descripti sunt, legitimo impedimento detenti fuerint, quo minus praefixito tempore ad concursum accesserint: siue etiam, si in tempore quidē sed obtulerint, sed legitima aliqua causa, ne ad concursum accederent, impediti fuerint, nam tunc poterit Episcopus usque ad alios decem dies terminum prorogare.

At si nullus intra priorem terminum se obtulerit, vel ex accedentibus nullus idoneus repertus fuerit: tunc aliud edictum erit proponendum, cuius termino elapso, si nemo se exhibeat, aut ex oblatis nullus idoneus inveniatur, tunc omisso edicto, atque concursu, praecedente tamen examine, alteri beneficium poterit conferri. Non etiam aliud edictum erit necessarium proponere, aut propositum prorogare, si infra terminum unus tantum se exhibuerit, nam de eo solo periculum erit faciendum.

De venientibus ad examen.

Porro, qui ad examen sunt accessuri, ea quae in edicto constituta sunt, ad vnguem observare debebunt, ac saltem per tres dies ante examinis faciendi terminum per se, vel per alios dare nomina, cognomina, etatem, & patriam: docereque de natalibus, & moribus, aliisque necessariis, tum praesentare se in habitu, tonsura, ac rotius corporis compositione congruenti, paratosque in primis ad peritiam suam declarandam in legendo, exponendo, respondendo, concionando, atque etiam in cantu firmo, si videbitur.

De examinadoribus.

Item, examinadores, modo plures pro Ecclesiarum condicione, modo pauciores, non tamen infra tres ab E-

Episcopo conuocentur, qui in Synodo diocesana sint delecti, & qualitatibus à Trid. Conci. requisitis præditi, ac præstito iuramento, nihil se prorsus occasione huius examinationis ante, vel post accepturum, sub penis ab eodem Concilio constitutis. Quos quidem Synodus nostra biduo saltem ante diem examinationis, de Ecclesia vacantis, atque examinandorum qualitatibus ab Ordinario admoneri mandat, ut maturius de tota re deliberare possint: cauentes tamen sub penis arbitrio ordinarij infligendis, ne quemquam ex descriptis, à die, quo edictum propositum fuit edocere de examinibus habendis, vel exercere audeant.

De ratione examinandi.

Nec vero uniformis examinandi ratio illis erit præscribenda, sed pro varia Ecclesiarum conditione, prudenti eorum arbitrio relinquenda, cum ad insigniores Ecclesias per graviora certamina clericos ascendere æquum esse videatur.

Illud tamen nostra Synodus obseruandum esse ducit, ut cum plures se obtulerint examinandos, illi, qui prius nomina dederint primi ad examen admittantur, aut si ita expediat, omnes simul coram examinadoribus conuocentur, ut de unoquoque coram examinadoribus periculum fiat, ac si ex re magis videatur, liceat singulis examinadoribus aliquid interrogare, ea semper ratione seruata, ut inter examinandos, quanta fieri poterit æqualitas obseruetur, & super eadem re, & per eandem interrogationes singuli examinentur, & omnis collusio, siue instructio præcedens amoueatur sub periurij periculo.

Quod quidem & in patronatu laicorum, ubi plures sunt presentati, erit retinendum, nam & concursus fieri inter ipsos presentati tantum, & ex pluribus presentatis digniorem eligere oportebit: at si unus tantum fuerit legitime presentatus, illum quoque subiici examini necesse erit, sed non per concursum.

De votis examinandorum.

Peracto examine licebit examinadoribus aliquam inter se de illorum conditionibus, & peritijs, seu imperitijs in examine cognita, in morem colloquij tractare: certum tamen illorum iudicium, constansque determinatio non à verbis palam prolatis, sed à secreta suffragiorum per albas fabas, & nigras decisione pendebit: ita tamen, ut nec etiam priuatas illas sermocinationes cuiquam sub pœna arbitrio Ordinarij infligenda liceat propalare.

Suffragijs delectis, si plures approbati fuerint, in patronatu quidem Ecclesiastico ad patronum spectabit gratificatio, si institutio ad ipsum Episcopum, non autem ad inferiorem spectet. In alijs vero eliger Episcopus digniorem ex renunciatis, nec à reiectione examinadoris licebit appellare, sed bene à mala electione Episcopi, verum appellatio interim non suspendet executionem.

De collatione beneficiorum, & institutione.

His absolutis collatio Ecclesie, & institutio erit facienda ab eo, ad quem spectat: & si fuerit benefi-

cium, iuris patronatus Ecclesiastici, quod vacauerit in mense reservato, institutio spectabit ad Papam, facta ei attestazione examinationis per concursum, & dignioris ab Episcopo electi.

CAP. III.

De forma seruanda in prouisione beneficiorum simplicium.

SUMMARIA.

Agendum de forma seruanda in prouisione beneficiorum simplicium. n. 1.

In prouisione beneficiorum simplicium spectantium ad liberam collationem Ordinarij, etiam inferiorum Episcopo nulla specialis forma à iure præscripta reperitur. n. 2. nec in collationibus beneficiorum requiritur citatio, aut vocatio etiam per edictum. n. 3. Nec de iure requiritur concursus, sed sufficit, ut is, cui prouidetur, sit idoneus.

In beneficijs simplicib. presentatis, seu electi vel nominati à quibusvis Ecclesiasticis personis, non debent institui, neque confirmari, nec admitti etiam præteriti cuiusvis priuilegijs, vel consuetudinibus, nisi prius fuerint ab Ordinario examinati, & idonei reperi, n. 5. Et si institutio ad inferiores Episcopo pertineat, nempe ex fundatione ante Concilium aut immemoriali, quæ non tolluntur per Concilium, presentati debent prius ab Episcopo examinari, & approbari, alias institutio erit nulla. n. 6. & in presentatis patronis laicis. n. 7. & 8.

Vbi institutio ad Episcopum pertinet in presentatis à patronis laicis, quos Episcopus, si velit, potest examinare, non requiritur examen necessario ex Concilio, c. 13. l. 7. Quod solum loquitur in presentatis à personis Ecclesiasticis, ac videtur etiam procedere in iure patronatus mixto. n. 9. In quibus datur forma, ex quo, cum examen procedere debeat, datur consequenter ordo, qui inducit formam, quæ non seruata, actus est nullus. numero. 10. & seq. ubi ponitur decisio Rotæ, quamvis alijs in terminis statuti Romæ, statuentis, quod ante executionem sententiæ fiat certum monitorium, & sic dantis ordinem, sit resolutum executionem aliter factam, non esse nullam. n. 12. quod impugnatur. n. 14.

Improbatur quod ait Flaminius Parisius decreta Concilij omnia habere decretum irritans, ex constitutione Pij IV. super eius confirmatione. n. 13.

Cum dicta examinatio & approbatio requiratur pro forma, non poterit omitti, quantumuis presentatus sit notorie idoneus.

Videtur iam cessare decisio Caputæ. 367. p. 2. Episcopum non posse examini denno subicere pro beneficio simplici presentatum à clericis, quem iam examinauerat, quando illum promouit ad sacros ordines. n. 16. & nu. 17. adducitur quedam declaratio S. Congregat. quæ tamen decisio posset hodie procedere in presentatis à patronis laicis, quando institutio ad Episcopum pertinet. Et etiam in presentatis ab Ecclesiasticis quoad literaturam. n. 18.

Supradicta doctrina confirmatur, & declaratur ex declarationibus S. Congregationis positis. numero decimonono.

Actum